

Wet
Maatschappelijke
Ondersteuning

Beleidsplan
2008-2012

Vastgesteld gemeenteraad 20 december 2007

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Wat voor gemeente is Echt-Susteren nu?	6
3.	Waar wil Echt-Susteren naartoe? De visie van de gemeente op de Wmo.	7
4.	De prestatievelden in de Wmo.....	9
5.	Bevorderen van leefbaarheid in en sociale samenhang van dorpen, wijken en buurten (pv 1). 10	
6.	Preventieve ondersteuning jeugd en ouders (pv 2).	13
7.	Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning (pv 3).	23
8.	Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers (pv 4).....	27
9.	Bevorderen van deelname aan de samenleving (pv 5).....	32
10.	Het verlenen van individuele voorzieningen (pv 6).....	35
11.	Het verlenen van maatschappelijke opvang en vrouwen-opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, bevorderen van verslavingsbeleid (pv 7 t/m 9).	40
12.	Kleine doelgroepen.	41
13.	Verslag inspraakprocedure.	42
14.	Format jaarprogramma's, samenvatting en prioritering.	43
15.	Jaarprogramma 2008.	45
16.	Lijst met afkortingen	46
17.	Bijlagen	47

1. Inleiding.

Het maatschappelijke doel van de Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) is: meedoen. Meedoen van álle burgers aan álle facetten van de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente. Het eindperspectief van de Wmo is een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanpalende terreinen. Voor mensen die langdurige, zware zorg nodig hebben is en blijft er de AWBZ.

De Wmo is een nieuwe wet, waarin de volgende bestaande wetten gebundeld zijn:

- Welzijnswet;
- Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg);
- Aantal subsidieregelingen uit de AWBZ ((o.a. mantelondersteuning, diensten bij wonen met zorg);
- De Huishoudelijke Verzorging uit de AWBZ;
- De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ).

Met de invoering van de Wmo en de daarmee gepaard gaande aanpassingen in de AWBZ wil het kabinet de volgende doelstellingen realiseren:

1. het veilig stellen van de zware en langdurige zorg in de toekomst;
2. de beheersing van de groei in de zorguitgaven;
3. het herstellen van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van burgers;
4. het bevorderen van samenhang in lokaal beleid en lokale uitvoering;
5. het realiseren van noodzakelijke en laagdrempelige ondersteuning dichtbij.

Betekenis voor burgers

Met de invoering van de Wmo zal er meer samenhang in de ondersteuning voor de burger komen. Zo kan iedereen bij één loket terecht met vragen over ondersteuning.

Bovendien betreft de gemeente de burgers bij het ontwikkelen van het gemeentelijke Wmo-beleid. Dat maakt ondersteuning op maat mogelijk. Daarnaast

Met de komst van de WMO treedt een principiële verandering op waar het de (politieke) visie op ziekzijn betreft. Ziekte en de gevolgen daarvan worden van elkaar losgekoppeld. De gevolgen worden benaderd als een sociale aangelegenheid en horen derhalve niet meer binnen een medisch zorgstelsel maar binnen een sociaal zorgstelsel thuis.

wordt via de Wmo een

hernieuwd beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en hun directe omgeving.

Betekenis voor gemeenten

De Wvg en de Welzijnswet vielen al onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Door de invoering van de Wmo is daar een deel van de AWBZ en de OGGZ bijgekomen. De grootste verandering is de bundeling van de wetten en de verandering in de sturingsfilosofie. Door een bundeling van de wetten is integraal beleid mogelijk. Dit betekent dat gemeenten alle diensten goed op elkaar moeten afstemmen. De verandering in de sturingsfilosofie houdt in dat gemeenten verantwoording afleggen aan hun eigen inwoners in plaats van aan het rijk.

Het is dus belangrijk dat gemeenten alle partijen goed betrekken bij het ontwikkelen van het beleid. Steeds vaker worden de gemeenten uitgenodigd de “regierol” op zich te nemen.

Verantwoording

Hoewel de gemeenten nu verantwoording moeten afleggen aan de eigen inwoners, zijn er wel een aantal kaders opgesteld waar de gemeente beleid op moet formuleren. Deze kaders worden de prestatievelden genoemd. De Wmo bepaalt dat gemeenten hun beleid op deze prestatievelden moet vastleggen in een beleidsplan. Dit plan stelt de gemeente één keer in de vier jaar op. Er zijn negen prestatievelden.

Beleidsplan in Echt-Susteren

Het eerste vierjarenplan is een kadernota. Het geeft de richting aan waarin de gemeente gedurende de eerste periode van de Wmo wil gaan. Het is een plan op hoofdlijnen, waarin de gemeenteraad – met gebruikmaking van de inbreng van maatschappelijke organisaties, burgers en zorgvragers – de marsroute vastlegt.

Het regionale aspect mag echter niet uit het oog worden verloren. Diverse beleidsterreinen kunnen niet uitsluitend lokaal worden opgepakt. Daarnaast kan om efficiencyredenen gekozen worden voor een andere schaalgrootte. Met name de prestatievelden 7 t/m 9 lenen zich bij uitstek voor (voortzetting van) een regionale aanpak.

De onderwerpen die direct of indirect met de Wmo te maken hebben zijn:

- gezondheid
- gehandicaptenbeleid
- jeugd en onderwijs
- homo-emancipatie
- mantelzorg
- ouderenwerk
- (sociale) veiligheid en overlastpreventie
- mobiliteit
- sport
- welzijn
- vrijwilligers
- armoede
- activering en arbeidsreïntegratie (WWB)
- integratie nieuwkomers
- daklozen, verslaafden
- openbare geestelijke gezondheidszorg
- ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing (levensloopbestendige wijken, woonzorgservicezones).

Zonder een goede aansluiting op het woningbouwbeleid en de ruimtelijke planning is het beleid gericht op “zorg op maat” gedoemd te mislukken.

In Echt-Susteren zijn meerdere partijen actief op het terrein van WWZ (Wonen, Welzijn, Zorg): denk hierbij aan stichting Welzijnswerk, thuiszorgorganisaties, woningcorporaties, GGZ-instellingen, zorgvragersorganisaties, etc. De regiefunctie voor een geïntegreerd WWZ-beleid is in handen van de gemeente. In de WWZ-regio Midden Limburg-Oost is in het verleden hard gewerkt aan de ontwikkeling van een meerjarenvisie op dit thema. Medio 2005 is deze visie met het bijbehorende uitvoeringsprogramma door de raden van de betrokken gemeenten vastgesteld.

Concrete invulling van de beleidsuitgangspunten zal door het college worden opgepakt via jaarprogramma's, deelnota's, contracten en uitvoeringsbesluiten. Ook de gemeentelijke (meerjaren)begroting is een belangrijke uitwerking.

Het voorliggende plan is tot stand gekomen met een aanmerkelijke inbreng van de Stichting Platform Wmo. Geheel in lijn met de participatiegedachte achter de Wmo heeft het platform vanaf de eerste aanzet deelgenomen aan de beleidsvoorbereiding. Daarnaast heeft een algemene inspraakprocedure plaatsgevonden. Het verslag van deze inspraakronde is als bijlage toegevoegd, en maakt dus deel uit van de nota.

2. Wat voor gemeente is Echt-Susteren nu?

Echt-Susteren, in het groene hart van Limburg, is een jonge gemeente. Ontstaan op 1 januari 2003 door samenvoeging van Echt en Susteren. Qua oppervlakte is Echt-Susteren één van de grootste gemeenten in Limburg, centraal gelegen tussen Roermond en Sittard-Geleen, het Belgische Maaseik en de Duitse plaatsen Waldfeucht en Selfkant.

De nieuwe fusiegemeente is groen en landelijk. Voor zowel haar eigen inwoners als die van de regio richt

Echt-Susteren zich op het behoud van dit groene en landelijke karakter.

Leefbaarheid en een hoog voorzieningenniveau van de kernen staan centraal. Daarnaast besteedt de gemeente veel aandacht aan haar bovenregionale taken op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid en huisvesting. Er zijn 9 kernen gedefinieerd.

Oppervlakte	10.347	hectare
Aantal inwoners	32.338	inwoners
Echt	7.821	inwoners
Susteren	7.427	inwoners
Pey	6.706	inwoners
Nieuwstadt	3.341	inwoners
Koningsbosch	1.701	inwoners
Roosteren	1.570	inwoners
Sint Joost	1.551	inwoners
Maria Hoop	1.394	inwoners
Dieteren	827	inwoners

3. Waar wil Echt-Susteren naartoe? De visie van de gemeente op de Wmo.

De uitvoering van de Wmo is een verantwoordelijkheid van de gemeenten. Hiervoor is gekozen omdat de gemeentelijke overheid het dichtst bij de burger staat. Daarnaast maakt deze keuze, op lokaal niveau, afstemming mogelijk met andere belangrijke beleidsterreinen, zoals gezondheidszorg, volkshuisvesting en bijstandsbeleid. Deze visie veronderstelt een integrale benadering van deze belangrijke beleidsterreinen, en een daarmee samenhangende budgetverdeling. Het spreekt vanzelf dat hiermee een veranderingsproces is gemeoid, waarbij ontschotting en integraal denken kansen moet krijgen en (ook in de gemeentelijke organisatie) tot een tweede natuur zal moeten groeien. Een belangrijk gegeven dat ondersteunend kan werken betreft het in 2006 ingevoerde dienstverleningsconcept. Kenmerken van de structuur waarvoor de gemeentelijke organisatie Echt-Susteren met het dienstverleningsconcept heeft gekozen zijn:

- uitgangspunt is de klant;
- directiemodel (algemeen directeur + 2 directeuren);
- de mensen die hetzelfde werk doen, behoren tot dezelfde afdeling. Zo is publiekzaken één afdeling, is handhaving één afdeling, is projecten één afdeling en is ruimtelijke ontwikkeling één afdeling. Bovendien zijn alle activiteiten voor het kernenbeleid ondergebracht bij één afdeling;
- er is een duidelijke scheiding tussen de front-Office en de BackOffice.

Bij de uitwerking van de prestatievelden in de Wmo (zie daarvoor de volgende hoofdstukken) zal duidelijk worden in hoeverre dit dienstverleningsconcept kan en zal bijdragen aan een betere service aan “de zorgvrager”. Met name bij de individuele voorzieningen, de adviesfunctie en de cliëntondersteuning is dit manifest.

De Wmo veronderstelt integrale afwegingen t.a.v. de diverse beleidsterreinen. Dat wil niet zeggen dat het ‘staand beleid’ met de komst van de Wmo volledig moet worden vernieuwd. Diverse beleidsnota’s zijn nog steeds actueel genoeg, de houdbaarheidsdatum is nog niet verstreken. Het is juist de kracht van de Wmo deze inzichten op de diverse beleidsterreinen te verbinden en vanuit deze synergie voordelen te behalen. Ook kan het niet de bedoeling zijn de uitvoering van reeds geformuleerd beleid op te schorten totdat de uitwerking van de beleidsnota Wmo ter hand wordt genomen.

De nota ouderenbeleid Echt-Susteren is in maart 2005 door de gemeenteraad vastgesteld. De concrete uitwerking is opgepakt en loopt door tot einde 2009. De nota ouderenbeleid fungeert als één van de bouwstenen van de beleidsnota Wmo. Bij de evaluatie en vernieuwing van het ouderenbeleid in 2009 zal deze beleidsnota Wmo als input dienen.

Het wordt steeds belangrijker op meerdere terreinen waarop de gemeenten en de maatschappelijke organisaties werkzaam zijn te wennen aan de nieuwe visie: neem de burger serieus, ondersteun de voorzieningen waar de kernen behoefte aan hebben, en leg meer nadruk op preventieve en voorliggende voorzieningen.

De Wmo beoogt dat iedereen - oud en jong, met of zonder beperking, autochtoon en allochtoon, mét en zonder problemen – volwaardig aan de samenleving kan deelnemen. Eigen verantwoordelijkheid en maatschappelijke participatie, ondersteuning en een stimulerende omgeving zijn hierin kernbegrippen. Voor wie echter niet in staat is om op eigen kracht aan de samenleving deel te nemen, en wanneer ondersteuning door

vrijwilligersorganisaties of naasten geen uitkomst biedt, bepaalt de Wmo dat gemeenten een brede verantwoordelijkheid hebben voor deze burgers.

Het gaat in de Wmo dus om het bevorderen van de participatie van alle burgers aan alle facetten van de (gemeentelijke) samenleving. Maar omdat de Wmo ook een systeemwijziging inhoudt, vindt er bij het oplossen van hulpvragen om te kunnen (blijven) meedoen een verschuiving plaats van de "dure" professionele AWBZ-zorg in de richting van ondersteuning in de directe omgeving van de burger. Het gemeentelijk beleid zal hier rekening mee moeten houden.

De cirkels verduidelijken de volgorde waarin naar oplossingen van de hulpvraag dient te worden gekeken.

Deze gedachtegang sluit aan op de veelgehoorde wens van met name de ouderen in onze samenleving om zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen. Met de juiste ondersteuning is hier veel mogelijk, al dient opgemerkt te worden dat het niet wenselijk is bepaalde grenzen te overschrijden. De oudere zelf en de mensen in de directe omgeving moeten hun waardigheid en respect nooit hoeven te verliezen.

De gemeente Echt-Susteren wil in alle handelingen en voornemens een visie uitdragen. Deze visie sluit aan bij een van de drie mogelijke scenario's:

1. de verantwoordelijke overheid:

Voor de meest kwetsbare inwoners kan en zal de (gemeentelijke) overheid zodanige voorzieningen treffen dat deze worden begeleid naar een aanvaardbare kwaliteit van leven.

2. verantwoordelijke verbanden van burgers:

Het gemeentelijk beleid steekt in op het ondersteunen (totstandbrengen, faciliteren) van maatschappelijke organisaties, verenigingen en groepen die werk maken van de bevordering van de leefbaarheid in onze gemeente.

3. de burger is zelf verantwoordelijk:

Veel burgers zijn goed in staat zonder overheidssteun te participeren in onze samenleving. De overheid doet een beroep op deze mensen hun verantwoordelijkheid te nemen.

4. De prestatievelden in de Wmo.

De Wmo laat een grote mate van beleidsvrijheid aan gemeenten. Toch zijn er door het Rijk kaders opgesteld waarop de gemeente beleid moet formuleren. Deze kaders worden de prestatievelden genoemd.

De Wmo definieert maatschappelijke ondersteuning in negen prestatievelden:

1. het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld;
8. OGGZ, de openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

De Wmo bepaalt dat de gemeente haar beleid op deze prestatievelden moet vastleggen in een beleidsplan. Dit plan stelt de gemeente één keer in de vier jaar op. Het concept 'prestatievelden' past heel goed in de nieuwe sturingsfilosofie. Gemeenten zijn vrij om zelf invulling te geven aan een prestatieveld. Zo kan de gemeente de Wmo op eigen wijze vormgeven, toegespitst op de lokale situatie. Het beleid, de inzet en prioritering wordt door de gemeente bepaald. Bij de totstandkoming en verantwoording van het beleid worden burgers nauw betrokken: horizontalisering staat centraal in de Wmo.

Voor gemeenten is de toename van de wettelijke verplichtingen beperkt: elk van de negen prestatievelden behoorde al tot het gemeentelijk domein. Afgezien van de nieuwe 'procesverplichtingen' betreffen de nieuwe gemeentelijke wettelijke taken nieuwe verplichtingen die onder de compensatieplicht vallen, vooralsnog is dat alleen de hulp bij het huishouden. In een later stadium komen daar andere functies uit de AWBZ bij: de ondersteunende en activerende begeleiding.

Op drie prestatievelden zijn de verantwoordelijkheden van gemeenten toegenomen:

- het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
- het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
- het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Kernelement van de Wmo is dat gemeenten de beleidsverantwoordelijkheid dragen voor de lokale invulling en dat verantwoording ook lokaal dient plaats te vinden (horizontalisering). De gemeenten zullen de komende jaren veel veranderingen in gang zetten: deels door de toegenomen taken, maar vooral ook door de verandering in sturingsfilosofie en door de bundelingen van regelingen waardoor integraal beleid beter mogelijk wordt.

5. Bevorderen van leefbaarheid in en sociale samenhang van dorpen, wijken en buurten (pv 1).

In het fusieproces van de gemeente Echt-Susteren werd duidelijk dat de structuur van de nieuwe gemeente van dien aard is dat rekening gehouden moest worden met de kernen. In 2003 en 2004 is er door het gemeentebestuur richting gegeven aan het kernenbeleid. In 2003 is een nota vastgesteld waarin het begrip kern is ingevuld. Afsproken werd over negen kernen te praten: Echt, Groot-Pey, Susteren, Sint Joost, Maria Hoop, Koningsbosch, Dieteren, Roosteren en Nieuwstadt. Daarmee is de schaalgrootte van het kernenbeleid bepaald. Iedere kern bestaat weer uit meerdere woongebieden en wijken. Denk bijvoorbeeld aan 't Hingen en Sleik die beiden tot de kern Groot-Pey behoren.

Het is niet zinvol het kernenbeleid expliciet uit te diepen tot het niveau van wijken en buurten. Een en ander betekent niet dat aan specifieke problemen in buurten en wijken geen aandacht wordt geschonken. Per kern en gemeentebreed zullen er prioriteiten gesteld moeten worden, waarbij bovendien invulling gegeven moet worden aan het gewenste interactieve karakter van de besluitvorming.

Een plan van aanpak kernenbeleid, opgesteld in 2003, beschrijft de visie op het kernenbeleid, de doelstellingen en de wijze waarop onze gemeente deze doelstellingen wil realiseren. Een paar belangrijke items zijn:

- De definitie kernenbeleid en de vaststelling dat het niet gaat om een nieuw beleids-terrein;
- De positie van de gemeente daarbinnen en van de dorpsraden/bewonersgroepen;
- De keuze voor een pragmatische maar wel integrale aanpak, pak de kansen die zich voordoen met voortvarendheid op;
- De keuze voor één portefeuillehouder die zich specifiek met kernenbeleid bezig houdt;
- Prioriteit voor de kleinere kernen Koningsbosch, Maria Hoop, Sint Joost, Roosteren, Dieteren en Nieuwstadt.

Met het kernenbeleid wil de gemeente de situatie in de kernen vanuit verschillende invalshoeken fundamenteel benaderen om zodoende de leefbaarheid voor langere tijd

Wat is de civil society?

Civil society is een organisch systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. De verbanden in een civil society vallen buiten de sfeer van 'gevestigde' verbanden, zoals de overheid en de markt. Het gaat om de sociale netwerken die burgers met elkaar vormen op basis van genegenheid, verwantschap en gedeelde interesses en belangen.

positief te beïnvloeden. De bevolking in de kernen wordt daarbij uitgenodigd mee te denken en mee te beslissen. Succesfactoren zijn tot op heden de inspraak en betrokkenheid van de bevolking en het gegeven dat binnen de gemeentelijke organisatie in

toenemende mate de juist personen en afdelingen elkaar weten te vinden waar het gaat om de kernen. Het Dorpsontwikkelingsprogramma (DOP) als methode om kernenbeleid te ontwikkelen is eveneens een succes te noemen.

Het DOP voor de kern Koningsbosch heeft in 2007 net als in 2006 de meeste tijd gevraagd. Ons College heeft op basis van de situatie ter plekke en vanwege de aanwezigheid van een zeer actieve dorpsraad deze kern de hoogste prioriteit gegeven.

Maar er zijn ook contacten opgebouwd met dorpsraden en dorpsraden in oprichting in Maria Hoop, Sint Joost, Dieteren en Roosteren en er is meegewerkt aan een campagne om in Nieuwstadt en Susteren dorpsraden van de grond te krijgen.

Voor een volgende DOP zijn er verschillende gegadigden. Ook hier bepaalt de meest kansrijke gelegenheid en de participatie vanuit de bevolking waar en wanneer. Het regionale bedrijventerrein schept redenen, maar ook kansen om voor Sint Joost een DOP te ontwikkelen. Ook Nieuwstadt kent ontwikkelingen die integraal moeten worden opgepakt en die zich prima lenen voor een DOP. Deze kernen hebben daarom in de lopende zittingsperiode van het college een hoge prioriteit gekregen.

Ook voor Maria Hoop, Roosteren en Dieteren willen we te zijner tijd en voor zover aan de orde een soortgelijke manier van aanpak bewandelen. Een en ander is per kern mede afhankelijk van:

- De urgentie van de plaatselijke problematiek,
- de mogelijkheid van een integrale aanpak ervan,
- het functioneren van representatieve gesprekspartners (dorpsraden) in de betreffende kern,
- het ter beschikking komen van externe geldstromen ter ondersteuning van het voorgestane gemeentelijke beleid.

De hoofdkernen Echt, Pey en Susteren hebben of krijgen diverse projecten, die de leefbaarheid en de voorzieningen de komende jaren positief beïnvloeden. Waar noodzakelijk zullen opbrengsten, die met de projecten in de grote kernen verworven worden besteed worden voor de financiering van projecten in de kleinere kernen. Andersom is natuurlijk ook mogelijk.

Al deze aandachtspunten/projecten/beleidspunten/activiteiten zijn in het collegeprogramma Samen Verder 2006-2010 verdeeld naar de 9 door de Raad benoemde kernen. Naast toedeling van de aandachtspunten per kern is er een (globale) inschatting gemaakt van de kosten, die met de realisatie van deze aandachtspunten gemoeid zijn.

Tevens is voor zover mogelijk in kaart gebracht welke middelen voor elk aandachtspunt thans al in de gemeentebegroting voorhanden zijn. Op deze manier is een overzicht ontstaan van de beleidsvoornemens van ons college in de huidige regeerperiode per kern, de hieraan verbonden kosten en de mate waarin in deze kosten al wordt voorzien.

Teneinde het kerngericht denken en de integrale en interactieve beleidsvorming zoals bedoeld in de zorg voor de wijken volgens de Wmo, te bevorderen, heeft ons college de beleidsafdelingen binnen de gemeentelijke organisatie bij elkaar gevoegd in de nieuwe afdeling Ruimtelijke en Maatschappelijke Ontwikkelingen. Vanuit de nieuwe visie dienen de medewerkers gezamenlijk beleid te ontwikkelen voor de kernen en uit te voeren. Het denken en handelen puur vanuit de eigen vakdisciplines behoort daarbij tot het verleden.

In het kader van de WMO zullen de volgende facetten van het kernenbeleid de komende jaren aandacht krijgen:

- Inwoners overtuigen en stimuleren dat ondersteuning van medeburgers op diverse terreinen niet alleen een taak is van de overheid en professionele instellingen.
- Een leefbare gemeenschap vraagt om sociale beweging en de bereidheid om hieraan actief mee te werken.

- Het realiseren, verbeteren of faciliteren van centrale ontmoetingspunten in de kernen waar bewoners groot en klein, jong en oud elkaar al dan niet in verenigingsverband kunnen ontmoeten. Getracht zal worden deze ontmoetingsplekken uit te bouwen tot wijksteunpunten met diverse voorzieningen, die voorzien in de plaatselijke behoeften. De wijksteunpunten krijgen een belangrijke functie in het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk en het van de grond tillen van nieuwe sociale structuren.
- Per kern zal samen met dorpsraden en bewoners in kaart gebracht worden welke voorzieningen nodig zijn om bewoners met gezondheidsproblemen en zorgbehoeften zo lang mogelijk in de kern (veilig) te laten wonen en aan het maatschappelijke leven te laten deelnemen. Hierbij wordt uiteraard ook aandacht geschonken aan bestaande voorzieningen, organisaties en structuren.

6. Preventieve ondersteuning jeugd en ouders (pv 2).

Opdracht vanuit de wet: Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jeugdigen met opgroeien en van ouders met problemen met opgroeien realiseren.

In de Wmo betekent preventieve ondersteuning ervoor zorgen dat kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot burgers die volledig meedoen in de samenleving. Het gaat om ondersteuning aan zowel kinderen en jongeren als hun ouders.

Jeugdbeleid en WMO:

In het licht van de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de algehele regie van het jeugdbeleid ligt het voor de hand om aandachtsveld 2 in een breed en integraal perspectief te plaatsen. Hierbij richten we ons niet alleen op jeugd en gezinnen met een verhoogd risico, op welk gebied dan ook, maar op alle jeugd en alle gezinnen. Op onderdelen zullen we nadrukkelijker en specifiek de verbinding naar de Wmo leggen. Hierbij kunt u denken aan de invulling van het preventief jeugdbeleid in relatie tot de 5 gemeentelijke functies (zie hierna) waar de gemeente in het kader van de Wet op de jeugdzorg verantwoordelijk voor is nl;

- informatie en advies;
- signalering;
- toeleiding naar hulpaanbod;
- lichtpedagogische hulp;
- coördinatie van de zorg.

Er zal voortgebouwd worden op het huidige beleid dat gericht is op vroegtijdig signaleren, interveniëren, bevorderen van de toegankelijkheid en een vraaggericht en samenhangend aanbod.

Visie op het jeugdbeleid in Echt-Susteren:

Hieronder wordt de visie van het Integraal Jeugdbeleid beschreven. Op basis hiervan wordt bestaand beleid gecontinueerd en een aanzet gegeven tot nieuw beleid.

Jeugdbeleid richt zich op alle kinderen en jeugdigen van 0 tot 23 jaar en hun opvoeders. De gemeente vindt het belangrijk dat dit beleid gericht is op het bieden van ontwikkelingskansen voor jeugdigen. Ze wil bevorderen dat er een sluitend aanbod komt, dat effectief en efficiënt een antwoord biedt op de vragen en behoeften van jeugdigen en hun opvoeders. Daarbij gaat het om zowel de samenhang tussen de verschillende voorzieningen waar jeugdigen in een bepaalde fase van hun ontwikkeling gebruik (kunnen) maken als om de samenhang tussen voorzieningen waar zij achtereenvolgens tijdens hun levensloop mee te maken hebben.

De gemeente bedoelt met alle jongeren ook de jeugd en jongeren met een lichamelijke, geestelijke handicap en /of chronische ziekte. Daarbij is het uitgangspunt dat zij 'gewoon' met andere jongeren van het aanbod van voorzieningen gebruik moeten kunnen maken.

De (regie)rol van de gemeente:

Om in het integrale jeugdbeleid te slagen, moet er sprake zijn van een goede onderlinge samenwerking tussen alle betrokkenen. Afhankelijk van de aard van een specifiek

beleidsterrein als onderdeel van het jeugdbeleid, zal de gemeente daar in meer of mindere mate een regisserende rol in vervullen.

In beleidstermen betekent dit:

- tot stand brengen van samenhang, afstemming en afbakening van functies en taken;
- organiseren van een integrale aanpak en verdeling van verantwoordelijkheden;
- scheppen van een helder kader voor de interne gemeentelijke en bredere lokale regievoering;
- eenduidige aansturing en financieringssystematiek van lokale organisaties.

Uitgangspunten:

Aan de jeugd en hun opvoeders dient een samenhangend aanbod van voorzieningen geboden te worden, dat goed aansluit bij de behoeften van jeugdigen en hun opvoeders. Dit vraagt van de instellingen en organisaties die met en voor jongeren werken een vraaggerichte aanpak. Een samenhangend aanbod kan alleen gerealiseerd worden als er door diverse instellingen en organisaties samengewerkt wordt. Tevens moet rekening gehouden worden met het belang van goede overgangen tussen de verschillende leeftijdsfasen van de jeugdigen, zoals de overgang van kinderdagverblijf of peuterspeelzaal naar het basisonderwijs, de overstap naar de middelbare school en daarna de overgang naar het vervolgonderwijs en toetreding tot de arbeidsmarkt. Als de overgangen niet goed verlopen of niet aaneensluiten, kunnen er sneller problemen ontstaan. Dit betekent dat de samenhang tussen de verschillende leeftijdsgebieden en de diverse sectoren voortdurend bekeken moeten worden. Hoe kan bijvoorbeeld het onderwijs samenwerken met het welzijnswerk, de buitenschoolse opvang met de verenigingen en organisaties die vrijetijdsbesteding voor jongeren aanbieden.

Tenslotte hecht de gemeente veel waarde aan het preventief beleid, zoals opgenomen in de Nota Jeugdbeleid 2004-2007. Onder preventief beleid wordt verstaan, beleid dat erop gericht is problemen in een vroeg stadium te signaleren, om gericht aandacht te schenken aan de problematiek. Zo kan voorkomen worden dat in een later stadium een effectieve aanpak bemoeilijkt wordt omdat problemen dan cumuleren of zelfs niet meer te overzien zijn.

Doelstelling:

In het Coalitieakkoord 2006-2010 heeft het gemeentebestuur gerichte aandacht voor het vrijwilligerswerk, gezins- en jeugdbeleid opgenomen. Jeugd en jongeren zijn als prioritaire doelgroep aangewezen.

In relatie tot de landelijke en regionale ontwikkelingen kunnen we derhalve stellen dat de overheden **het belang van het kind te allen tijde centraal stellen.**

Aansluitend bij deze prioriteitsstelling van de doelgroep wil de gemeente daarom een bijdrage leveren aan passende maatregelen, voorzieningen, zorg, hulp en bescherming opdat de jeugdigen:

- hun talenten kunnen ontplooien;
- voldoende kennis en vaardigheden verwerven om via arbeid in hun levensonderhoud te kunnen voorzien;
- een gezonde leefstijl ontwikkelen;
- in een veilige omgeving opgroeien; en die ertoe bijdragen dat ouders en opvoeders in staat zijn hun opgroeiende kinderen
- te stimuleren, uit te dagen en ruimte te geven;

- veiligheid te bieden, te ondersteunen en te verzorgen;
- het goede voorbeeld te geven;
- zo nodig te corrigeren.

Kaders van het jeugdbeleid:

Op basis van bovenstaande visie, de uitgangspunten en doelstellingen formuleert de gemeente de volgende kaders:

- Het algemeen preventief jeugdbeleid behoort tot het domein van de gemeente; de gemeente is verantwoordelijk voor lokale voorzieningen en stimuleert en faciliteert organisaties preventieve jeugdtaken uit te voeren. Tevens stuurt de gemeente aan op een vroegtijdige en adequate aanpak van problemen. Dit betekent niet dat de gemeente pas ingrijpt als er problemen zijn maar problemen voor wil zijn. De Provincie beheert het domein van het curatief jeugdbeleid waartoe bureau Jeugdzorg hoort.
- De gemeente voert de regie over het Integraal Jeugdbeleid en heeft in dat kader o.a. een coördinerende rol in het nog op te richten Platform Integraal Jeugdbeleid.
- Jeugdbeleid is gericht op alle jeugd van 0 - 23 jr, met aandacht voor specifieke groepen,
- Een integraal en vraaggericht aanbod heeft prioriteit voor de gemeente; een aanbod dat is afgestemd op de behoefte van jeugd, jongeren en hun opvoeders,
- Ouders / opvoeders zijn als eersten verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind(eren). Waar er problemen ontstaan kan de overheid een rol spelen,
- De gemeente staat open voor en stimuleert jeugdparticipatie in een actieve benadering. De gemeente betreft inwoners en organisaties die met en voor jongeren werken bij het vormgeven van het Lokaal Jeugdbeleid.

Vervolg:

Uiteraard kan het niet bij kaders blijven en is jeugdbeleid vooral ook beleid dat uitgevoerd moet worden. De uitvoering komt aan de orde in de uitvoeringsnota, die aansluit op de kadernota. De rode draad in de uitwerkingsnota is de preventieve en samenhangende aanpak binnen de drie domeinen Gezin (opvoedingsomgeving), Maatschappelijke ontplooiing (scholingsomgeving) en vrije tijd (sociale omgeving).

De ontwikkeling en uitvoering van de vijf gemeentelijke functies in het kader van de wet op de jeugdzorg stelt de gemeente voor de opgave toe te groeien naar de volgende situatie:

1. Informatie- en adviesfunctie: voor iedereen is duidelijk waar binnen de eigen gemeente informatie en advies over opvoeden en opgroeien te krijgen is.
2. Signaleringsfunctie: voor alle partijen is duidelijk welke afspraken gelden voor het centraal melden van verontrustende signalen van of over gezinnen en jeugdigen.
3. Toeleidingsfunctie: voor alle partijen is duidelijk welke afspraken gelden voor het beoordelen van gesignaleerde problemen en het zo nodig plegen van interventies. Het doorverwijzen van cliënten naar lokale voorzieningen of Bureau Jeugdzorg.
4. Licht pedagogische hulp: gezinnen en jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen komen op de juiste plek terecht en worden niet van het kastje naar de muur gestuurd: zo nodig is licht pedagogische ondersteuning beschikbaar.
5. Coördinatiefunctie: voor gezinnen en jeugdigen met meervoudige problemen die daar geen greep (meer) op hebben, is er coördinatie van de zorg.

Inspelend op de vraaggerichte benadering en een passend voorzieningenaanbod voor kinderen, jeugdigen en jongeren op het terrein van Gezin (opvoedingsomgeving), Maatschappelijke ontplooiing (scholingsomgeving) en vrije tijd (sociale omgeving) dienen in de uitvoeringsnota de volgende vragen centraal te komen staan.

- a. hoe moeten de voorzieningen voor jeugdigen en jongeren er in de nabije toekomst in de gemeente Echt-Susteren er uitzien, rekening houdend met de maatschappelijke ontwikkelingen;
- b. welke noodzakelijke voorwaarden moeten vervuld worden om dit te realiseren;
- c. welke verantwoordelijkheden hebben de afzonderlijke lokale organisaties daarbij;
- d. hoe ouders en opvoeders te betrekken bij dit beleid; zij hebben immers een eerste verantwoordelijkheid in deze;
- e. inzage te geven in de totale huidige middelen die de gemeente Echt-Susteren op dit moment uitgeeft aan het jeugd- en jongerenbeleid en daarbij de mogelijkheid te onderzoeken van het aanboren van extra externe financieringsbronnen;

Wat gebeurt er op het gebied van de wet op de jeugdzorg:

Bestuursakkoord:

Door de voormalige gemeenten Ambt Montfort, Maasbracht, Swalmen, de gemeenten Roermond, Roerdalen en Echt-Susteren en de Provincie Limburg is middels een bestuursakkoord gezamenlijk gewerkt aan de invulling van activiteiten in het kader op de gemeentelijke taken binnen de wet op de Jeugdzorg.

Verwijslijst:

Bij alle peuterspeelzalen, kinderopvanginstellingen het basisonderwijs en alle verenigingen met jeugdleden in Oostelijk Midden-Limburg is het belang van vroegsignalering onder de aandacht gebracht. Voor deze instellingen zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd en is een uitgebreide verwijslijst uitgereikt die aangeeft bij welke (gespecialiseerde) hulpverlenende organisaties men met problemen van jeugdigen terecht kan.

Helpdesk Multi probleem gezinnen:

Het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg en Bureau Jeugdzorg Roermond geven gezamenlijk invulling aan de 'Helpdesk Multi-probleemgezinnen' in het kader van de coördinatie van de zorg. Het doel is om bij multi-probleemgezinnen zoveel mogelijk één integraal hulpverleningsplan op te zetten.

Kiezen voor kansen:

In het kader van licht pedagogische hulp zijn voor de doelgroep 12-23 jarigen specifieke samenwerkingsafspraken tussen SWE jongerenwerk, het AMW en de afdeling SMV tot stand gebracht om jongeren en hun gezin kortdurende en toegankelijke hulp te bieden waar opgroeien of opvoeden dreigt te stagneren.

Wat gebeurt er op het gebied van onderwijs:

Leerplicht:

Met ingang van 2006 is de formatie voor leerplicht verhoogd tot 0,5 fte. Hierdoor is het toezicht houden op het schoolverzuim verbeterd en kunnen signalen van problemen tijdig

worden opgepakt. Mede ook door de aanschaf van een nieuw pakket voor de leerplichtadministratie.

Peuterspeelzalen:

Voorschoolse educatie voor doelgroepkinderen van 2 en 3 jaar.

Voorschoolse educatie is gericht op voorzieningen ter bevordering van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en meer in het bijzonder van de beheersing van de Nederlandse taal. Kinderen op jonge leeftijd de mogelijkheid bieden tot ontwikkeling en contact met leeftijdsgenoten en vroegtijdig signaleren van ontwikkelingsachterstanden.

Basisonderwijs:

Vroegschoolse educatie voor de doelgroepkinderen van 4 en 5 jaar.

Schakelklas: een nabije voorziening voor kinderen met een grote onderwijsachterstand, voor doelgroepkinderen 4 - 12 jaar.

Zorgstructuren basisscholen:

Een ondersteuningsstructuur voor alle basisscholen die vallen onder het WSNS samenwerkingsverband Echt-Susteren, waardoor kinderen met problemen die de competentie van de school overstijgen sneller, laagdrempeliger en met meer samenhang worden geholpen. Deze ondersteuningsstructuur sluit aan bij de al bestaande interne leerlingenzorgstructuur op scholen en zijn zeer schoolnabij.

Voorgezet onderwijs:

In het kader van de BOS-impuls richten 3 van de 4 in het arrangement van het Bisschoppelijk College Echt opgenomen activiteiten zich op het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Dit zijn onder andere het ontwikkelen van zorgstructuren, weerbaarheids-trainingen, huiswerkbegeleiding het ZAT-team en het Zat loket.

Zat team:

Het team adviseert en ondersteunt de mentoren, coördinatoren en directie inzake problemen van leerlingen die hen belemmeren in hun onderwijs- en ontwikkelingskansen. Daarnaast bespreekt dit team ook beleidsmatige ontwikkelingen die betrekking hebben op leerlingenzorg en komen er algemene thema's aan de orde. De deelnemers aan de multidisciplinaire teams zijn: Bureau Jeugdzorg, Jeugdzaken Politie, Maatschappelijk Werk, GGD (schoolarts), leerplichtambtenaren gemeenten Echt-Susteren en Maasbracht en SWE-W.

Zat loket:

Het ZAT – loket komt structureel wekelijks bij elkaar en stelt voor iedere zorgleerling een plan van aanpak op en wel zodanig dat direct na de aanmelding zoveel mogelijk directe, kortdurende hulp geboden kan worden zonder schotten en drempels.

Huiswerkbegeleiding:

Voortgekomen uit de Tieneropvang is de huiswerkbegeleiding uitgevoerd. In 2005 heeft SWE-W een doorstart gemaakt met inzet van een beroepskracht uit de eigen financiële middelen voor 2 dagdelen huiswerkbegeleiding per week. Zowel leerlingen van BC Echt locatie Populierlaan (Havo/VWO) als de locatie Kerkveldsweg (VMBO/BBL/KBL) hebben deelgenomen aan de huiswerkbegeleiding. Per dagdeel waren er gemiddeld 13 kinderen aanwezig.

Wat gebeurt er op het gebied van voorkomen en aanpakken van jeugdoverlast:

Politiejuniores:

De gemeente Echt-Susteren participeert samen met de voormalige gemeenten Ambt Montfort, Maasbracht, Swalmen en de gemeente Roerdalen in het project politiejuniores. Zij worden onder begeleiding van een politiefunctaris ingezet waar zich jongeren bevinden om onder andere een positieve invloed uit te oefenen op het gedrag van de jongeren.

Jeugdprotocol fun en secure:

SWE heeft in opdracht van de gemeente samen met de politie een protocol met huisregels opgesteld voor de jeugdwerkorganisaties in de gehele regio. Het protocol heeft tot doel om de activiteiten van het jeugdwerk leuk en veilig te houden voor bezoekers en vrijwilligers door middel van uniforme huisregels en het omgaan met verkeerd gedrag.

Jeugd Overleg Echt Susteren (JOES):

Afdeling RMO, Openbare Orde en Veiligheid, de Politie, Stichting SWE Welzijnswerk en Buro Halt stemmen samen de activiteiten op elkaar af om het gedrag van groepen jongeren bij te sturen.

Extra projecten jongeren in de wijk:

Bestaande jeugdverenigingen zijn uitgenodigd om een aantal specifieke activiteiten te ontwikkelen voor de jongeren, die problemen en overlast veroorzaken in de verschillende wijken van de gemeente. Een 4 tal jeugdorganisaties nemen deel.

Multi-functionele jongerenbus:

De mobiele jongerenwerkbuss voor de gemeente Echt-Susteren wordt ingezet ter versterking van het ambulante jeugd- en jongerenwerk (jongeren actief opzoeken in hun eigen omgeving). Verder dient de bus als instrument voor de uitvoering van de BOS-impuls.

Outreachend jongerenwerk:

Het ambulante jongerenwerk heeft 3 functies die met name preventief van aard zijn. De kerntaak is het begeleiden van groepen jongeren bij activiteiten op het gebied van ontmoeting en recreatie/sport en spel in hun vrije tijd. Het jeugd en jongerenwerk biedt door haar positie dicht bij de jongeren een actieve probleemaanpak op het gebied van signalering, informatieverstrekking en advies. Het jongerenwerk levert in samenwerking met anderen, een bijdrage aan het vergroten van veiligheid.

Outreachend preventiemedewerker:

Voor 3 uur per week is de GGZ (voormalige CAD) ingeschakeld om extra ondersteuning te bieden aan jongeren en ouders bij het geven van actieve informatie en preventie van alcohol- en drugsgebruik door jongeren.

BOS-Impuls:

In het kader van de BOS-impuls richten 2 arrangementen zich op het beperken en terugdringen van overlast gevend gedrag door jeugdigen in het gebiedsdeel Echt en - Susteren. Duur: tot en met 2010.

Wat gebeurt er op het gebied van cultuur en vrije tijd:

Muziekcollectief

Muziekcollectief "de herrietent" is een repeteergelegenheid voor jonge, beginnende bandjes (& DJ's) en andere jonge muzikanten. Het collectief biedt ook educatieve ondersteuning in de vorm van workshops, bandcoaching en optredens in de plaatselijke jongerencentra of andere plaatsen waar jongeren bij elkaar komen.

Muziekonderwijs

Medefinanciering van Kreato. Circa 480 cursisten nemen deel.

Regionaal Actie Programma Cultuurbereik (RAP)

Binnen het Regionaal Actie Programma Cultuurbereik (RAP) zijn het muziekcollectief, een orgelproject en het 4 jarig project inhaalslag cultuureducatie waaraan alle basisscholen van Echt-Susteren deelnemen, uitgevoerd.

Bibliotheek:

De gemeente beschikt over een 6-tal bibliotheeklocaties (Echt, Susteren, Pey, Koningsbosch, Roosteren, Nieuwstadt) met als doel het scheppen van voorwaarden voor in het bijzonder de jeugdige inwoners in de leeftijd tot 18 jaar van Echt-Susteren om objectieve informatie en kennis te verwerven voor deelname aan het maatschappelijk leven.

Accommodaties:

In Susteren maakt Purple Haze onder leiding van SWE gebruik van een tijdelijke huisvesting op Sportpark Coppelweide. De tijdelijke vergunning loopt in 2009 af. Gesprekken over een structurele huisvesting zijn in het najaar van 2006 gestart.

Speelvoorzieningen:

Na een uitgebreide inspectie in 2005 zijn 24 speeltoestellen verwijderd. Deze worden gefaseerd (tot en met 2009) teruggeplaatst. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen kleine en grote speeltoestellen. De kleine speeltoestellen worden door de gemeente teruggeplaatst onder de voorwaarde dat vanuit de demografische gegevens blijkt dat in een behoefte wordt voorzien. De grote (dure) speeltoestellen worden teruggeplaatst mits er gedragenheid en medewerking van een buurtvereniging of anderszins georganiseerde groep(en) is.

In de gemeente Echt-Susteren zijn: 4 speeltuinen, 7 openbare trap- basketbalveldjes, 2 openbare skateboard pleintjes, 350 speeltoestellen op openbare speelplekken, 2 formele jongerenontmoetingsplekken.

Regionale breedtesportimpuls Bind:

In 2006 zijn een aantal activiteiten in het kader van de regionale breedtesportimpuls (BIND) Het doel van deze activiteiten met name gericht op leerlingen van het basisonderwijs zijn sportinstuiven, speciale kennismakingslessen op school, het project Slim Kids en het project Kies voor Hart en Sport. De breedtesport impuls loopt tot en met 2008.

BOS-Impuls:

De BOS-Impuls is een regeling die erop gericht gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak van achterstanden van jeugdigen van 4-19 jaar op het gebied van gezondheid,

welzijn, onderwijs, opvoeding, sport en bewegen. Naast het verminderen van deze achterstanden is de BOS-impuls erop gericht de door buurtbewoners ervaren overlast veroorzaakt door jongeren te bestrijden. Het ministerie van VWS heeft 3 arrangementen gehonoreerd. nl: "van hang naar doe jeugd Susteren", "van hang naar doe jeugd Echt" en het project BC Echt VMBO. Looptijd van alle projecten 4 jaar tot en met augustus 2010.

Jeugdparticipatie:

Binnen het kernenbeleid is de mogelijkheid ontwikkeld voor jeugd en jongeren om te communiceren via internet het zogenaamde Ons DorpsWeb oftewel Web in de wijk. In Koningsbosch is dit reeds gerealiseerd. Het is de bedoeling dat in alle kernen een Web in de wijk gaat komen. Dit kan in principe binnen één jaar gerealiseerd zijn echter de termijn van realisatie is afhankelijk van de snelheid waarmee dorpsraden tot stand komen.

De gemeente

Subsidieert 17 jeugd- en jongeren organisaties en stelt voor leerlingen een vergoeding beschikbaar in het kader van het leerlingenvervoer.

Wat hebben we aan beleid?

De uitgangspunten van het huidige jeugdbeleid 2004-2007

1. Samen met de jeugd: beleid dient in overleg met de jeugd en hun opvoeders opgesteld te worden en niet over hun hoofden heen.
2. Balans in het jeugdbeleid: de overheid dient zich niet alleen te richten op de aanpak van problemen, maar moet ook extra investeren in de versterking van algemene voorzieningen voor de jeugd.
3. Extra aandacht voor risico's: voor jonge kinderen dient er dichtbij voldoende zorg en opvoedingsondersteuning beschikbaar te zijn; risicokinderen dienen tijdig een passend aanbod te krijgen, om problemen op latere leeftijd te voorkomen. Er dient een sluitende aanpak voor de 0- tot 6-jarigen gerealiseerd te worden. Alle overheden hebben gezamenlijk bepaald dat juist deze leeftijdsgroep prioriteit dient te krijgen.
4. Vraaggerichtheid: overheden zijn verantwoordelijk voor het realiseren van een samenhangend voorzieningenaanbod dat beantwoordt aan de verwachtingen van jongeren en hun ouders.
5. Meerwaarde projecten: projecten moeten aansluiten op het bestaande aanbod; het aanbod moet niet een incidenteel, maar een structureel karakter hebben.

Waar gaan we naar toe?

De huidige uitgangspunten en doelen met betrekking tot het jeugdbeleid zijn niet afwijkend ten opzichte van 4 jaar geleden. Bovenstaande uitgangspunten zijn nog steeds actueel en van toepassing. Ondanks het feit dat we een heel eind op weg zijn zijn we er nog lang niet en is er veel werk aan de winkel. Hieraan liggen de nieuwe verantwoordelijkheden die de gemeente heeft gekregen met betrekking tot het voeren van preventief jeugdbeleid ten grondslag.

Dat is geen gemakkelijke opgave omdat hierbij tal van organisaties, instanties en professionals zijn betrokken. Dit vraagt om afstemming en regie, met behoud van de eigen verantwoordelijkheid van betrokken instellingen en organisaties.

Het kabinet vindt dat die regie het beste past bij gemeenten. Gemeenten kunnen behoeften van ouders en jeugdigen het beste overzien én zorgen voor meer samenhang in de baaierd van instellingen en organisaties.

Het belang van het kind staat te allen tijde centraal.

Kabinetsbesluiten waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering

- Vanaf 1 januari 2008 krijgen alle kinderen van 0 tot 19 jaar een elektronisch kinddossier jeugdgezondheidszorg.

Invoering van het Elektronisch Kind Dossier (EKD):

Goed en snel uitwisselen van informatie is cruciaal voor het ondersteunen van de hulpverlening. Een belangrijke stap daarin is het invoeren van het elektronisch kinddossier (EKD). Alle kinderen in Nederland krijgen een eigen elektronisch dossier in de jeugdgezondheidszorg. Het EKD vergemakkelijkt de informatie-uitwisseling in de jeugd gezondheids zorg en op termijn met justitie, maatschappelijk werk, jeugdzorg en onderwijs. Het EKD zorgt voor betere beleids- en bedrijfsvoeringsinformatie. Speciaal voor het signaleren van risico's (de voorbode van problemen) komt er daarnaast een zogenaamde 'verwijsindex'. Hier kunnen diverse maatschappelijke sectoren die met jongeren werken risico's en incidenten melden. Het EKD en de verwijsindex moeten samen risico's bij kinderen eerder en beter signaleren, zodat gericht en gecoördineerd kan worden ingegrepen om daarmee problemen zoveel mogelijk te voorkomen.

- Gemeenten worden bestuurlijk verantwoordelijk voor de Centra voor Jeugd en Gezin, waarin taken op gebied van opvoed- en opgroei-ondersteuning worden gebundeld.
- In de toekomst moeten alle jongeren die met lichte ambulante hulp uit de problemen kunnen komen, naar het Centrum voor Jeugd en Gezin in hun gemeente kunnen.

Centrum voor Jeugd en Gezin:

Het kabinet wil dat gemeenten de regie nemen om per wijk of gemeente een centraal punt te vormen voor alle vragen van gezinnen over opvoeden en opgroeien, een Centrum voor Jeugd en Gezin. De jeugdgezondheidszorg moet hierin de spil zijn. De jeugdgezondheidszorg heeft al veelvuldig contact met de ouders en het (pasgeboren) kind. Het bereik is erg hoog, ook onder die groepen in de bevolking die verder weinig contacten hebben met bijvoorbeeld welzijnsinstellingen. Het consultatiebureau als onderdeel van de jeugdgezondheidszorg (meestal 0 tot 4 jaar) is nu een herkenbare plek voor gezinnen en heeft goede verbindingen met aanpalende sectoren als het algemeen maatschappelijk werk, de onderwijssector (netwerken in en rond de school) en de reguliere zorg (verloskundigen, kraamzorg en huisarts). Dit bureau moet worden uitgebreid met andere functies op het gebied van jeugd en gezin en voor jongeren tot minimaal 19 jaar. Er moet een instantie zijn waar jongeren en gezinnen terecht kunnen en die hen bijstaat als er problemen ontstaan.

- Gemeenten worden bestuurlijk verantwoordelijk voor het veiligheidshuis, waarin taken op gebied van een gezamenlijke aanpak en traject voor *veelplegers* worden gebundeld.

Het Veiligheidshuis:

Het Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband van verschillende organisaties en instanties. waarbij de vertegenwoordigers van verschillende organisaties (denk aan Openbaar Ministerie,

politie, bureau jeugdzorg, GGZ, raad voor de kinderbescherming, woningcorporaties, welzijnsinstellingen e.d.) sámen de situatie van een veelpleger bespreken en sámen een aanpak vaststellen en uitvoeren.

De aanpak heeft betrekking op de combinatie van begeleiding naar een woning, naar werk, begeleiding in het afkicken van een verslaving, hulp bij het verkrijgen van sociale vaardigheden, omgaan met agressie, en/of schuldhulpverlening. De partners bekijken wat de veelpleger op de verschillende leefgebieden nodig heeft en stemmen daar hun aanpak op af.

- In 2007 verscheen voor het eerst de jeugdmonitor. Deze moet inzichtelijk maken hoe het gaat met de Nederlandse jeugd.
- Er komt één indicatieprocedure voor de geïndiceerde (jeugd)zorg en het speciaal onderwijs.

In de uitvoeringsnota jeugdbeleid zullen activiteiten opgenomen worden die bevorderen dat er een sluitend aanbod komt, dat effectief en efficiënt een antwoord biedt op de vragen en behoeften van jeugdigen en hun opvoeders. Daarbij gaat het om zowel de samenhang tussen de verschillende voorzieningen waar jeugdigen in een bepaalde fase van hun ontwikkeling gebruik (kunnen) maken als om de samenhang tussen voorzieningen waar zij achtereenvolgens tijdens hun levensloop mee te maken hebben.

Communicatie:

Uiteraard is de stem van jongeren en hun opvoeders in het gemeentelijk jeugdbeleid heel belangrijk. Zij krijgen dan ook een belangrijke rol bij de uitwerking van de actiepunten die in de uitwerkingsnota genoemd worden.

In het kader van de interactieve beleidsontwikkeling wordt een platform met daarin vertegenwoordigers van betrokken organisaties, jeugd en opvoeders opgericht om over de inhoud en invulling van de activiteiten - op te nemen in de uitvoeringsnota Integraal Jeugdbeleid - mee te praten en te denken. De uitvoeringsnota zal jaarlijks worden geëvalueerd met betrokkenen en de verdere voortzetting van activiteiten wordt dan vastgesteld.

Tevens wordt het platform Wmo actief betrokken bij de totstandkoming van de Nota Integraal Jeugdbeleid.

In het bijzonder zal aandacht zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg met betrekking tot het ontwikkelen van de 5 gemeentelijke functies.

Het onderwerp opvoedingsondersteuning is tot nog toe geen specifiek doel van het totale jeugdbeleid geweest. De integratie hiervan met het brede jeugdbeleid is op onderdelen in uitvoering of ontwikkeling en dient op onderdelen nog handen en voeten te krijgen.

7. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning (pv 3).

Met het geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het brede veld van de maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen, zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

Enkele voorbeelden zijn:

- het Wmo-loket (digitaal, fysiek, telefonisch of bij mensen thuis);
- ouderenadvies, al dan niet in combinatie met huisbezoeken;
- cliëntondersteuning;
- afstemming tussen verschillende vormen van cliëntondersteuning (maatschappelijk werk, MEE, Sociaal Raadsliedenwerk, Platforms, Patiëntenverenigingen, etc.).

Voor alle drie de onderdelen van het prestatieveld kunnen de navolgende kaders worden geformuleerd. Het is de bedoeling alle activiteiten, procedures en contracten te toetsen aan deze kaders. Het lijken logische uitgangspunten, maar in de praktijk blijkt dat niet altijd voldoende rekening wordt gehouden met de wensen en mogelijkheden van deze specifieke doelgroepen.

Informatie, advies en cliëntondersteuning moet:

- begrijpelijk en leesbaar zijn;
- voldoende beschikbaar zijn;
- in meerdere talen beschikbaar zijn, mits effectief en efficiënt;
- uitgaan van de 1-loket-gedachte;
- actueel en betrouwbaar zijn;
- focussen op een afgebakend gebied, namelijk Wmo, c.q. Wonen, Welzijn, Zorg;
- frequent worden getoetst d.m.v. cliënttevredenheidstoetsing.

Ten behoeve van een goede informatievoorziening zijn diverse methoden en middelen voorhanden. Het is goed telkens voordat informatie wordt verstrekt een afweging te maken op welke manier zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan inhoud en ontvanger.

Sommige boodschappen verdienen het op meerdere manieren te worden overgebracht. Juist bij communicatie is het belangrijk steeds te toetsen in hoeverre de "ontvanger" wordt bereikt, en of de geboden informatie ook aansluit op zijn informatiebehoeften. Dat vereist een positieve basishouding, vooral bij de zender maar ook bij de ontvanger.

Het inzetten van verschillende middelen tegelijk moet weloverwogen gebeuren. De gekozen middelen moeten een taak hebben: elkaar aanvullen of versterken. Er moet geen gevoel ontstaan van ondersneeuwen of overschreeuwen.

Ten dienste staan:

- folder
- voorlichtingsbijeenkomst
- loket
- sociale kaart
- publiciteit algemeen
- publiciteit doelgroepgericht

Voor de sociale kaart werkt de gemeente Echt-Susteren samen in het project “de Glds”. Hierbij zijn de VNG, GGD Nederland, de Openbare Bibliotheken, MEE, kiesBeter en de Stichting Vraagwijzer bezig om te komen tot één landelijk overzicht van zorg- en welzijnsaanbieders. Op termijn zullen hierin de lokale, regionale en landelijke voorzieningen zijn opgenomen.

Bovendien beschikt de gemeente Echt-Susteren over een uitgebreide gemeentegids, die zowel op papier als digitaal toegankelijk is.

De gemeente participeert voor het traject WWZ (Wonen, Welzijn, Zorg) in de subregio Midden-Limburg Oost. De subregio werkt – op uitdrukkelijk verzoek van het RZO en met subsidie van de Provincie – aan een nieuwe lokettenstructuur. Uitgangspunt is dat het loket in de lokale setting blijft en ondersteund kan worden vanuit een centrale back-Office. Hierbij is van belang dat in algemene zin ca. 80% van de vragen direct te beantwoorden is, voor de overige 20% is verdere verdieping nodig.

Bij de ‘adviesfunctie’ is het zaak zoveel mogelijk vraaggericht te werken. Dat klinkt eenvoudig, maar vaak werken organisaties nog sterk aanbodgericht. Een goede adviseur zorgt eerst samen met de “cliënt” voor een juiste afbakening en vraagverheldering.

Het advies kan door zowel professional als vrijwilliger worden aangereikt.

Belangrijk is ook hier dat de adviseur voldoende toegankelijk is, bijvoorbeeld via spreekuur of d.m.v. huisbezoek.

De derde tak van het prestatieveld betreft de cliëntondersteuning.

Cliëntondersteuning betreft de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel teneinde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Denk vooral ook aan uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen. Cliëntondersteuning richt zich op ondersteuning en oplossingen op lokaal niveau met gebruik van sociale verbanden.

Diverse doelgroepen vragen hierbij hun eigen specifieke aanpak (lichamelijke beperking, verstandelijke beperking, psychische problemen, materiële problemen).

De gemeente zal hierbij wat verder op de achtergrond blijven, teneinde de objectiviteit niet in gevaar te brengen, en zal daarom meer de nadruk leggen op het faciliteren van organisaties. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met de organisatie MEE in het gemeentelijk Wmo-loket.

Ook op het gebied van cliëntondersteuning kunnen zowel professionals (denk aan de welzijnsstichting SWE) als vrijwilligers (vertegenwoordigers van platforms, patiëntenverenigingen, seniorenraad) actief zijn.

Wat is er al?

Er zijn reeds diverse vormen van cliëntondersteuning voorhanden. Het is zaak deze bestaande structuren en organisaties verder te faciliteren en waar nodig uit te breiden. Wij kennen:

- Voorzieningen voor ouderenadvisering
- MEE-organisaties, voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking
- Steunpunten Cliëntondersteuning GGZ, voor mensen met psychische of psychiatrische problemen
- Informele Zorg: steunpunten mantelzorg, vriendendiensten, buddyzorg, vrijwillige thuishulp
- Algemeen Maatschappelijk Werk

- Sociaal Raadslieden Werk
- Overige lokale voorzieningen die zich richten op de ondersteuning van specifieke, lokale groepen cliënten.

Het faciliteren kan op verschillende manieren vorm krijgen. Gedacht wordt aan bepaalde vormen van subsidiering, hulp bij deskundigheidsbevordering, uitwisseling van informatie, het regisseren van zorgteams, etc.

Gelet op de specifieke doelgroepen is kwaliteit van de dienstverlening, en de borging van de kwaliteit een vereiste. De doelgroep is vooral gebaat bij een vorm van cliëntondersteuning als deze:

- mensvriendelijk
- laagdrempelig
- vraaggericht
- onafhankelijk
- continu
- deskundig, en
- lokaal ingebed is.

De essentie van het proces van vraagverheldering is het duidelijk krijgen wat de werkelijke zorg- of hulpvraag van een cliënt is, met als doel een objectieve vaststelling van de zorg- of hulpvraag van de cliënt. In de context van de Wmo en het Wmo-loket gaat het om het vraaggericht ondersteunen van burgers die problemen ondervinden en naar een passende dienstverlening zoeken. Het gesprek van de Wmo-consulent met de klant is in eerste instantie gericht op het verhelderen van de zorg- of hulpvraag van de klant. Daarbij zal de Wmo-consulent zich afvragen of de vraag die wordt gesteld helder is, of er voor de gestelde vraag mogelijkheden zijn en of de vraag door de juiste persoon op de juiste plek wordt gesteld. Immers een goed antwoord op een 'slechte vraag' leidt in de regel tot niets.

Visie:

De gemeente Echt-Susteren vindt dat informatie, advies en cliëntondersteuning van groot belang is voor maatschappelijke participatie.

Doel:

Doel is om informatie, advies en cliëntondersteuning beschikbaar te stellen aan de burger via één ingang: het Wmo-loket. Uitbreiden en faciliteren voorzieningen op gebied van informatie, advies en cliëntondersteuning, alsmede samenwerking bevorderen.

Middelen:

- Uitbouwen Wmo-loket, onderzoeken of koppeling Wmo-loket met Het Dorpsweb of Buurtkanaal mogelijk is
- Inrichten wijksteunpunten
- Regierol en afstemming externe instanties
- Sociale kaart
- Klanttevredenheidsonderzoek

Samenhangend beleid met de andere prestatievelden:

Samenhangend beleid met sociale samenhang:

Voor het versterken van de 'civil society' is het van belang dat mensen de weg weten in hun gemeente, weten welke problematiek er speelt maar ook welke activiteiten georganiseerd worden en wat hun gemeente te bieden heeft.

Samenhangend beleid met het ondersteunen van jeugdigen en ouders:

Door voorlichting over de effecten van gedrag op anderen, over strategieën om adequaat om te gaan met moeilijke situaties (druk, agressie, uitgaan), door informatie te geven over hulpverlenende instanties en wat ze doen, door laagdrempelige voorzieningen te bieden, kunnen in ieder geval aanknopingspunten geboden worden om anders te acteren.

Samenhangend beleid met het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers:

Voor mantelzorgers en vrijwilligers is het van groot belang om te weten welke ondersteuning zij kunnen krijgen, bijvoorbeeld wanneer een mantelzorger overbelast dreigt te raken. Waar kan de mantelzorger terecht?

Samenhangend beleid met het zelfstandig functioneren:

Het collectieve karakter van de voorzieningen die vanuit dit prestatieveld getroffen moeten worden leidt ertoe dat hier vooral algemene informatie over gegeven moet worden aan burgers, bijvoorbeeld via het uitgeven van folders of huis-aan-huis bladen.

Samenhangend beleid met het verlenen van voorzieningen:

De gemeente is gehouden om belanghebbenden te informeren, te adviseren en te ondersteunen bij hun zoektocht naar compensatie. Hieraan geeft de gemeente invulling volgens de beleidsvoornemens onder het beleidsterrein "het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning".

Samenhangend beleid met maatschappelijke opvang:

Voor bijvoorbeeld zwerfjongeren is het van groot belang om te weten waar zij terecht kunnen voor opvang, advisering over hun problematiek en ondersteuning om hen weer weg te helpen.

Samenhangend beleid met het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg:

Kern van de OGGZ is dat de aandacht zich richt op mensen die niet direct om hulp vragen maar deze wel nodig hebben (zorgwekkende zorgmijders). De gemeente heeft hierbij tot taak het initiatief te nemen bij het maken van afspraken met deze mensen, voor advisering en ondersteuning.

Samenhangend beleid met het bevorderen van verslavingsbeleid:

Omdat jongeren op steeds jongere leeftijd met alcohol en drugs beginnen en ook steeds grotere hoeveelheden gebruiken, kan alcohol- en drugsvoorlichting worden gegeven in scholen.

8. Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers (pv 4).

Vrijwilligers en Mantelzorgers

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn mensen, die op vrijwillige basis, zonder betaling taken en diensten verrichten in het maatschappelijk verkeer en daarmee een bijdrage leveren aan de sociale cohesie en de leefbaarheid in de lokale gemeenschap. Bestuurders van het plaatselijk verenigingsleven zijn veelal vrijwilligers.

Mantelzorgers

Mensen die een lange tijd intensief voor een familielid zorgen zonder dat ze daarvoor krijgen betaald, zijn mantelzorgers. Het gaat om de zorg die ook door een professional gedaan zou kunnen worden en waarvoor een indicatie kan worden afgegeven. Mantelzorg is geen vrijwilligerswerk. De mantelzorger heeft vaak geen keuze omdat de te verlenen zorg voortvloeit uit de sociale relatie tussen mantelzorger en zorgvrager. Mantelzorg is bijvoorbeeld zorg voor een chronisch zieke echtgenoot of echtgenote, voor een gehandicapt kind of een hulpbehoevende moeder of vader.

Zorgvrijwilligers

Zorgvrijwilligers zijn vrijwilligers die actief zijn in de zorgverlening voor niet tot de directe omgeving behorende zorgvragers. Het verschil tussen mantelzorgers en zorgvrijwilligers is dat laatstgenoemde groep geen directe verwantschap heeft met de personen, die door hen verzorgd worden. Voorbeelden van zorgvrijwilligers zijn buddies, en vrijwilligers in de dagopvang en dagverzorging voor ouderen. Vrijwilligerswerk in de zorg kan worden ingezet ter ontlasting van mantelzorgers. (respijtzorg)

Omvang vrijwilligerswerk en Mantelzorg

Mantelzorgers

Uit CBS-cijfers blijkt dat in 2005 in Nederland ruim 600 duizend mantelzorgers waren. Dit is bijna 7 procent van de bevolking (25–64 jaar). Onder hen waren bijna tweemaal zoveel vrouwen als mannen. Bijna zes op de tien mantelzorgers zorgden voor een ernstig zieke of hulpbehoevende ouder, minder dan de helft verzorgde een of meer andere familieleden of vrienden. Twee op de tien mantelzorgers, 130 duizend in totaal, hadden naast de verzorging van een ernstig zieke ook nog jonge kinderen thuis. Het aandeel mantelzorgers neemt toe met de leeftijd en was in 2005 het hoogst (12 procent) in de leeftijdsgroep 50–54 jaar. In alle leeftijdscategorieën werd vooral voor een ouder gezorgd. Vanaf 55 jaar was dit wat minder vaak het geval. De reden hiervoor is dat de ouders dan vaker zijn overleden of in een verzorgingshuis wonen. Vertalen we deze cijfers naar de gemeente Echt-Susteren dan moet het aantal mantelzorgers in onze gemeente worden ingeschat op ongeveer

1300 personen waarvan ruim 800 vrouwen en ongeveer 160 mensen in de leeftijd 50-54 jaar.

Vrijwilligers

Landelijke onderzoekscijfers naar de mate van bereidheid tot het verrichten van vrijwilligerswerk geven aan dat ongeveer 30 % van de volwassen bevolking vrijwilligerswerk verricht. Voor de gemeenschap Echt-Susteren betekent dit dat ongeveer 7200 personen op een of andere manier vrijwilligerswerk verrichten. Ongeveer 6000 personen hiervan zijn bij de gemeente in beeld door middel van het subsidiebeleid en het ter beschikking gestelde verzekeringsaanbod voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Van deze vrijwilligers is bekend aan welke organisatie zij verbonden zijn, voor welke doelgroep zij zich inzetten en op welk beleidsterrein ze actief zijn.

Gemeentelijke Visie op Mantelzorg en Vrijwilligerswerk

Bij de fusie van de gemeenten Echt en Susteren heeft de raad zich uitgesproken voor een sterk verenigingsleven. Verenigingen worden gezien als het cement van de samenleving en worden als een bepalende factor voor de leefbaarheid in kern, dorp of wijk beschouwd.

De vraag naar vrijwilligerswerk in onze gemeente en in het land blijft groeien. Tegelijkertijd blijkt dat de vrijwilliger steeds minder bereid is zich voor langere tijd te binden. Hij zapt tussen klussen/werk en organisaties, maakt andere keuzes in zijn vrijetijdsbesteding en wil iets terugkrijgen voor zijn inzet: voldoening, sociale contacten, een aardig cv enz. De overheid moet vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties een blijvende impuls geven, die vrijwilligerswerk aantrekkelijk maakt en de positie van vrijwilligersorganisaties versterkt. Alleen dan zal men in staat zijn het verenigingsleven in stand te houden en de leefbaarheid in de kernen en dorpen te handhaven.

Deze visie is van grote invloed op het vrijwilligersbeleid van de gemeente en komt tevens tot uiting in het geharmoniseerde subsidiebeleid en accommodatiebeleid, maar ook in het besluit van de gemeenteraad om een verzekeringspakket in te kopen voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties en dit gratis aan te bieden aan het verenigingsleven.

Door de vergrijzing zal de zorgbehoefte de komende jaren sterk toenemen. Na de overheveling van de hulp bij het huishouden naar de gemeente in 2007 blijkt nu al dat alle prognoses betreffende de omvang van de behoefte aan deze hulpvraag uit de afgelopen jaren sterk overschreden worden. Ook de behoeften aan voorzieningen op grond van de voormalige WVG stijgen sterk. (woningaanpassingen, rolstoelen, vervoer)

Mantelzorgers vormen een onmisbare schakel in de zorgketen, die de gemeenten op grond van de WMO moet gaan vormgeven. In het verlengde van de mantelzorgers zullen ook zorgvrijwilligers binnen het gemeentelijke vrijwilligersbeleid een belangrijke en specifieke plaats krijgen. Beide groeperingen zullen in toenemende mate een belangrijke rol gaan vervullen in de spreiding en de bekostiging van de zorg.

Doelstellingen

Op grond van bovenstaande visies wil de gemeente een beleid voeren dat vrijwilligersorganisaties ondersteunt en vrijwilligersinitiatieven en de bereidheid tot het verrichten van vrijwilligerswerk stimuleert.

De gemeente stelt zich in het bijzonder tot doel het vrijwilligerswerk in de zorg, waaronder de mantelzorg te stimuleren en te faciliteren opdat zorgvoorzieningen betaalbaar blijven en voor iedereen naar behoefte toegankelijk. De prijs/kwaliteit/kwantiteit - verhouding dient daarbij in evenwicht te zijn.

Uitgangspunten

- Het gemeentelijk beleid is gericht op werven en behouden van vrijwilligers en het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties. De lokale welzijnsorganisatie SWE-welzijn vervult hierin een sleutelrol en is door middel van het lokaal steunpunt vrijwilligerswerk uitvoerder van het door de gemeente in deze vastgestelde beleid. Ook de inzet van de beroepskrachten van SWE-welzijn op andere beleidsvelden is gericht op samenwerken, ondersteunen en begeleiden van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. De gemeente subsidieert en faciliteert SWE-welzijn in de uitvoering van deze taken. SWE-welzijn tracht op daarvoor geschikte onderdelen (activiteiten) vrijwilligers te mobiliseren, in te zetten en te behouden.
- De veelal door vrijwilligers gerunde voorliggende voorzieningen voor zorg zoals de warme maaltijdbezorging, de huiskamerprojecten voor ouderen, wijksteunpunten, boodschappen- en klussendiensten zijn noodzakelijk om de dure zorgvoorzieningen betaalbaar en voor iedereen bereikbaar te houden.
- “Zorgvrijwilligers” en mantelzorgers zullen de komende jaren binnen het vrijwilligerswerk een prioritaire groep gaan vormen.
- De ondersteuning van mantelzorgers en zorgvrijwilligers dient analoog aan het aanbod voor vrijwilligers vorm en inhoud gegeven te worden waarbij SWE-welzijn een sleutelrol moet vervullen. Bij SWE is reeds een steunpunt mantelzorg gevestigd. SWE en de Thuishulpcentrale werken reeds samen om dit steunpunt vorm te geven.
- Mantelzorg en Zorgvrijwilligerswerk zijn sterk gemeenschapsgebonden en dienen derhalve zoveel mogelijk decentraal te worden georganiseerd. Wijksteunpunten en dagverzorgingsprojecten voor ouderen vormen een goede basis waarop deze voorzieningen verder vorm gegeven kunnen worden.

Activiteiten

Het rijksbeleid ter stimulering van vrijwilligerswerk (tijdelijke rijksbijdrageregeling in de periode 2001 t/m 2005) is aangegrepen om de ondersteuning van het vrijwilligerswerk organisatorisch in te bedden in de vorm van een lokaal steunpunt voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Na beëindiging van de financiële bijdrage van het rijk van de vrijwilligersondersteuning hebben gemeente en SWE-welzijn afspraken gemaakt over de continuering van het steunpunt en zijn de activiteiten vrijwilligersondersteuning ondergebracht in het reguliere takenpakket van SWE-welzijn.

Het vrijwilligerssteunpunt heeft een aanbod aan cursussen en deskundigheidsbevordering ontwikkeld dat inspeelt op de behoeften van verenigingen aan kennis en vaardigheden op grond van nieuwe wetgeving, lokale situaties en nieuwe ontwikkelingen.

Voorbeelden van het scholingsaanbod van de afgelopen jaren zijn:

- opleiding verkeersregelaars
- sociale hygiëne
- verantwoord alcoholgebruik
- vinden en binden van vrijwilligers
- bedrijfshulpverlening
- Arbowetgeving
- EHBO
- Website bouwen

Het steunpunt tracht te bemiddelen in vraag en aanbod van vrijwilligers door middel van een vrijwilligersvacaturebank. Door een goede samenwerking met o.a. het sociale activeringsproject kent de vrijwilligersbemiddeling een redelijk succes (116 aanmeldingen, 103 bemiddelingen over een periode van 4 jaar). De ontwikkelingen met betrekking tot maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs zullen de bemiddelingsfunctie rond vrijwilligers in de komende tijd doen versterken.

Op het facilitaire vlak heeft het vrijwilligerssteunpunt o.a. gezorgd voor een uitgebreid verzekeringspakket waaraan vrijwilligersorganisaties gratis kunnen deelnemen, is er een informatiebank opgezet en kan men bij het steunpunt terecht voor het huren van hulpmiddelen, variërend van beamer, laptop tot de vesten voor verkeersregelaars.

Voor de doelgroep mantelzorgers kent de gemeente nog geen specifieke activiteiten. Incidenteel worden mantelzorgers ondersteund in het kader van het ouderenwerk via het netwerk van SWE. In het kader van de WMO bestaan er afspraken met de Thuiszorg over regionale ondersteuning van mantelzorgers. De thuishulpcentrale staat ingeschreven bij de vrijwilligersvacaturebank van SWE. Vanuit de vacaturebank worden eventuele kandidaten doorverwezen naar de Thuishulpcentrale, die voor verdere begeleiding en scholing van deze vrijwilligers zorg draagt. Dit project wordt eind 2007 geëvalueerd. Daarbij wordt bekeken of het project voorziet in een behoefte en/of aanpassingen in aanbod en werkwijze noodzakelijk is.

Ook de jaarlijkse "dag van de mantelzorger" kan worden aangegrepen om deze belangrijke doelgroep voor het werk te bedanken en een steuntje in de rug te geven.

Beleidsaanbevelingen

- Voor het behoud van een sterk verenigingsleven en de leefbaarheid in de kernen is het noodzakelijk het huidige subsidiebeleid ten aanzien van de vrijwilligersorganisaties onverkort voort te zetten en te blijven investeren in professionele ondersteuning van vrijwilligers, deskundigheidsbevordering en voorzieningen.
- Het vrijwilligersvraagstuk dient integraal benaderd te worden; de ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijke stages, sociale activering, fiscale maatregelen ten aanzien van vrijwilligers, sociale wetgeving, kinderopvang en zorgverlening dienen waar mogelijk te worden afgestemd

teneinde bij te dragen aan het verwezenlijken van de in dit kader gestelde doelen.

- Het handhaven van het subsidiebeleid en het voorzieningenpakket op het gebied van zorg, sport en welzijn is daarvoor absoluut noodzakelijk.
- Mantelzorgers en Zorgvrijwilligers moeten aangemerkt worden als specifieke en prioritaire doelgroepen in het vrijwilligersbeleid.
- Analoog aan het vrijwilligersteunpunt zal er een steunpunt voor mantelzorgers moeten worden opgezet, dat op onderdelen decentrale vertakkingen kent via de wijksteunpunten en multifunctionele gemeenschapshuizen.
- De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om mantelzorgers te faciliteren en te ondersteunen. In dit kader wordt aandacht besteed aan het organiseren van respijtzorg (in combinatie met de crisistelefoon), kinderopvangfaciliteiten en deregulering van sociale wetgeving. Ook voorlichting inz. Belasting-faciliteiten, invulhulp via huisbezoeken en toegang tot korte cursussen zijn middelen die ondersteunend kunnen werken.

9. Bevorderen van deelname aan de samenleving (pv 5).

Het prestatieveld 5 draagt aan gemeenten op het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en activiteiten ter bevordering van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem.

Hier worden bedoeld algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. Het gaat hier om een breed scala van maatregelen. Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer kan gedacht worden aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals leeszalen, het gemeentehuis, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Maar ook het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter zodat ook specifieke doelgroepen daaraan kunnen deelnemen.

**Mensen struikelen niet
over bergen, maar
over molshopen . . .**

Gemeenten hebben een grote mate van beleidsvrijheid als het gaat om de invulling van het prestatieveld. Dit kan o.a. met behulp van het bestaand bestuurlijk instrumentarium, maar ook in de hoedanigheid als 'pleitbezorger' van de mensen om wie het gaat. Gemeenten worden nadrukkelijk ook uitgenodigd veranderingen aan te brengen op terreinen waar zij geen directe bevoegdheid hebben (b.v. toegankelijkheid openbaar vervoer, aanpasbaar bouwen).

Hier dient dus vooral sprake te zijn van inclusief beleid. Het rekening houden met alle mensen. Het gaat om een aanzienlijk aantal mensen: tussen de 10 en 15% van de Nederlanders heeft één of meerdere beperkingen.

Oplossingen voor het opheffen kunnen gezocht worden in:

- aanpassen van beleid;
- uitzonderingsregels bedenken voor de groep "benadeelden";
- een extra voorziening of aanpassing aanbrengen voor de personen met een beperking.

Als er geen oplossing kan worden gevonden zullen de keuzes goed onderbouwd dienen te worden.

Eén van de conclusies uit het rapport 'Meedoen met beperkingen. Rapportage gehandicapten 2007' van het Sociaal Cultureel Planbureau is dat mensen met een lichamelijke beperking minder deelnemen aan cultuur, recreatie, sport, vrijwilligerswerk en informele hulpverlening dan mensen zonder beperkingen. Het vervoer is hierbij het belangrijkste knelpunt: het collectief vervoer (regiotaxi) is weinig flexibel.

Uit het onderzoek is gebleken dat ongeveer één op de zeven huishoudens met een lid met beperkingen behoefte heeft aan (meer) hulp bij het huishouden. Dat geldt vooral voor alleenstaanden en betrekkelijk jonge huishoudens (18-54-jarigen).

Financiële redenen spelen een rol bij het niet gebruik maken van voorzieningen, maar ook belemmeringen bij het aanvragen van de zorg. Een groot aantal van deze mensen weet niet hoe ze de voorzieningen moeten regelen en heeft moeite met het uitvoeren van administratieve handelingen.

Enkele voorbeelden zijn die duidelijk kunnen maken tegen welke onhandigheden en beperkingen burgers kunnen oplopen (soms letterlijk) en waar de gemeente en ketenpartners op kunnen inzetten:

- verbod op dieren in een publieke ruimte en regiotaxi sluit veel mensen buiten: zij kunnen dan immers hun hulphond niet meenemen;
- aangepaste stemmachines voor rolstoelers;
- een mooi, pas opgeleverd gebouw, waar maanden later een ontsierende hellingbaan wordt geplaatst om de entree toegankelijk te maken voor mensen in een rolstoel;
- een website met overheidsinformatie, die voor slechtzienden onleesbaar is, omdat er geen optie is voor het veranderen van de lettergrootte;
- mensen die doof of slechthorend zijn, ondervinden vooral hinder bij vormen van mondelinge communicatie of voorlichting. Denk daarbij aan maatregelen die uitgaan van geluidssignalen, zoals bij rampen, of in verkeerssituaties.

Het is zaak hier een aanpak op meerdere terreinen op te zetten en als gemeente te faciliteren.

1. Mensen met een beperking bewust maken van hun wensen en mogelijkheden en hen stimuleren om zich in te zetten voor zichzelf en hun omgeving.
2. De sociale omgeving (de buurt) stimuleren en faciliteren om een bijdrage te leveren aan het welbevinden van de wijk in het algemeen en van de buurtbewoners met een beperking in het bijzonder.
3. Het voorzieningen- en zorgaanbod in de wijk stimuleren en faciliteren, om aan te sluiten bij de wensen en behoeften van de mensen met een beperking.

Hierbij kan en moet de gemeente intensief samenwerken met veel betrokkenen. Het betreft individuen, organisaties en instellingen die steentjes kunnen bijdragen. Genoemd kunnen worden:

- dorpsraden, buurtverenigingen en vrijwilligersorganisaties;
- huisartsen;
- kerken;
- mantelzorgorganisaties;
- scholen, peuterspeelzalen, kinderopvang, bibliotheek, volwasseneneducatie;
- sleutelfiguren (mensen die actief en betrokken zijn bij de buurt);
- sportorganisaties;
- steunpunten vrijwilligerswerk;
- team wijkbeheer;
- welzijnswerk, opbouwwerkers, zorgorganisaties (thuiszorg);
- winkeliersvereniging;
- Wmo-platform, seniorenraad, cliëntenraad sociale zekerheid, cliëntenraad geestelijke gezondheidszorg, cliëntenraden woonzorginstellingen, patiëntenverenigingen;
- woningcorporaties.

Middelen:

- DOP
- interviews
- huisbezoeken
- burendiensten
- wijksteunpunt
- signaleringsnetwerk

De gemeentelijke doelstellingen en gewenste resultaten op het gebied van het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren zijn:

- het verbeteren van de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals leeszalen en gemeentehuis;
- het bevorderen van "aanpasbaar bouwen".

Samenhangend beleid met sociale samenhang:

Een wijksteunpunt waarin verschillende zorg- en welzijnsfuncties worden gecombineerd, zorgt ervoor dat mensen elkaar regelmatig tegenkomen.

De fysieke bereikbaarheid van gebouwen voor mensen met een beperking wordt gerealiseerd.

Samenhangend beleid met ondersteuning van jeugdigen en ouders:

De jeugd wordt meer betrokken bij de maatschappelijke ontwikkelingen via het jeugd- en jongerenwerk.

Samenhangend beleid met informatie, advies en cliëntondersteuning:

Via informatiefolders, bijvoorbeeld bij de gemeente, wordt belanghebbenden die aanspraak hebben op een individuele voorziening gewezen op de keuzevrijheid die zij hebben tussen het ontvangen van een voorziening in natura of het ontvangen van een hiermee vergelijkbaar persoonsgebonden budget.

Samenhangend beleid ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers:

De gemeente onderzoekt of aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem, die vrijwilligerswerk doen, ondersteuning geboden kan worden in de vorm van extra begeleiding vanuit een vrijwilligerscentrale, bijvoorbeeld bij de bemiddeling of vervoer van en naar het vrijwilligerswerk;

Samenhangend beleid met maatschappelijke opvang:

Door voor voldoende begeleiding en advies te zorgen voor mensen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten, wordt bijgedragen aan een kwalitatief goede maatschappelijke opvang.

Samenhangend beleid met openbare geestelijke gezondheidszorg:

Een goede afstemming tussen organisaties die betrokken zijn bij de geestelijke gezondheidszorg zorgt voor duidelijkheid en biedt de mogelijkheid om snel in te kunnen grijpen. Organisaties werken hierdoor niet langs elkaar maar met elkaar.

Samenhangend beleid met het bevorderen van verslavingsbeleid:

Preventie van verslavingsproblemen heeft prioriteit binnen de verslavingsproblematiek.

Er worden activiteiten opgezet in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

10. Het verlenen van individuele voorzieningen (pv 6).

Eén van de beleidsterreinen in het kader van de Wmo is het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer (art. 1 lid 1 onder g Wmo). Hier wordt dus bedoeld het verstrekken van specifieke, op de persoon toegesneden voorzieningen.

Voor de hand liggende vormen zijn woonvoorzieningen, sportrolstoelen, begeleiding bij zelfstandig wonen, dagbesteding voor ouderen, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, vervoersvoorzieningen, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk of vormen van psychosociale hulpverlening.

Het gaat hierbij om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorzieningen niet op collectieve wijze vorm kan geven. Te denken valt aan het vervoer in de vorm van Regiotaxi waarop men een individueel beroep kan doen, vergelijkbaar met het voormalige collectieve WVG-vervoer. Of iemand toegang heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking.

Ten opzichte van de Wet voorzieningen gehandicapten betekent de komst van de Wmo een uitbreiding. Gemeenten hebben nu te maken met:

- de introductie van de hulp bij het huishouden als individuele voorziening;
- de keuzevrijheid tussen een voorziening in natura en een persoonsgebonden budget;
- het introduceren van eigen bijdragen en eigen betalingen voor alle verstrekte voorzieningen (m.u.v. rolstoelen).

Het verlenen van voorzieningen is verder uitgewerkt in art. 4 Wmo. In dit artikel is de compensatieplicht neergelegd. Deze houdt in dat het college, ter compensatie van de beperkingen die een persoon ondervindt in zijn zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, voorzieningen moet treffen die de persoon met beperking of probleem in staat stellen:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

De gemeenteraad is op grond van art. 5 lid 1 Wmo verplicht om bij verordening regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en de voorwaarden waaronder personen die aanspraak hebben op dergelijke voorzieningen recht hebben op het ontvangen van die voorziening in natura, het ontvangen van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget. De eerste Wmo-verordening (Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Echt-Susteren) is op 14 september 2006 door de gemeenteraad vastgesteld.

Het totaal aan wettelijke kaders die in acht moeten worden genomen bij het ontwerpen van beleid t.b.v. individuele voorzieningen kan worden opgesomd:

- de Wmo
- het landelijke Wmo-besluit
- de gemeentelijke Wmo-verordening
- het lokale Wmo-besluit
- het verstrekkingenboek/uitvoeringsbeleid
- overgangsrecht
- jurisprudentie

Refererend aan de algemene uitgangspunten van de Wmo, waarin allereerst een beroep wordt gedaan op de verantwoordelijkheid van de individuele burger, zijn gezin en zijn sociale omgeving, en waarbij pas daarna ondersteuning door de overheid (lees: gemeente) aan de orde is, kan de navolgende systematiek of volgorde bij de individuele voorzieningen worden aangehouden:

- verantwoordelijkheid cliënt
- verantwoordelijkheid gezin
- verantwoordelijkheid directe omgeving (sociale structuren)
- voorliggende voorziening
- ondersteuning gemeente
- van algemeen naar specifiek

In de gemeente Echt-Susteren zijn de navolgende voorzieningen beschikbaar.

- Hulp bij het Huishouden (vroeger AWBZ);
  - omvang hulp in klassen
    - klasse 1 = 0 – 1,9 uur per week
    - klasse 2 = 2 – 3,9 uur per week
    - klasse 3 = 4 – 6,9 uur per week
    - klasse 4 = 7 – 9,9 uur per week
    - klasse 5 = 10 – 12,9 uur per week
    - klasse 6 = 13 – 15,9 uur per week
  - zwaarte van de hulp
    - categorie I = schoonmaakwerkzaamheden
    - categorie II = extra ondersteuning bij de organisatie van het huishouden
    - categorie III = hulp in ontregelde huishoudens
  - in natura door:
    - thuiszorg Noord-Limburg in combinatie met Proteion
    - thuiszorg Midden-Limburg
    - thuiszorg Westelijke Mijnstreek (Orbis) in combinatie met Land van Horne
- Oud-Wvg-voorzieningen
  - woningaanpassingen
    - traplift
    - badkameraanpassing
    - drempelhulp
    - etc.
  - vervoersvoorzieningen
    - scootmobiel

- Omnibuzz (NB geen pgb mogelijk)
- driewiel fiets
- etc.
- rolstoelen
  - elektrische rolstoelen
  - handbewogen rolstoelen
  - sportrolstoelen
- Welzijnsvoorzieningen
  - tafeltje-dek-je (niet in de hele gemeente beschikbaar)
  - boodschappenservice
  - klussendienst (nog niet beschikbaar)
  - huiskamerproject (niet in alle kernen beschikbaar)
  - ouderenadviesing
  - alarmering (niet in de hele gemeente beschikbaar)
  - maatschappelijk werk
  - ontmoeting en bewegen
  - etc.

Per 1 januari 2007 is de verdeling van het aantal "uitstaande individuele voorzieningen" per kern als volgt:

Kern	Aantal woningen	Voorzieningen	In %
Susteren	2.906	1.110	38%
Echt	3.701	1.225	33%
Nieuwstadt	1.439	432	30%
Pey	2.591	758	29%
Koningsbosch	783	222	28%
Slek	411	104	25%
Dieteren	374	93	25%
Roosteren	686	161	23%
Sint Joost	601	125	21%
Heide	495	91	18%
Maria Hoop	583	102	17%
Totaal	14.570	4.423	30%

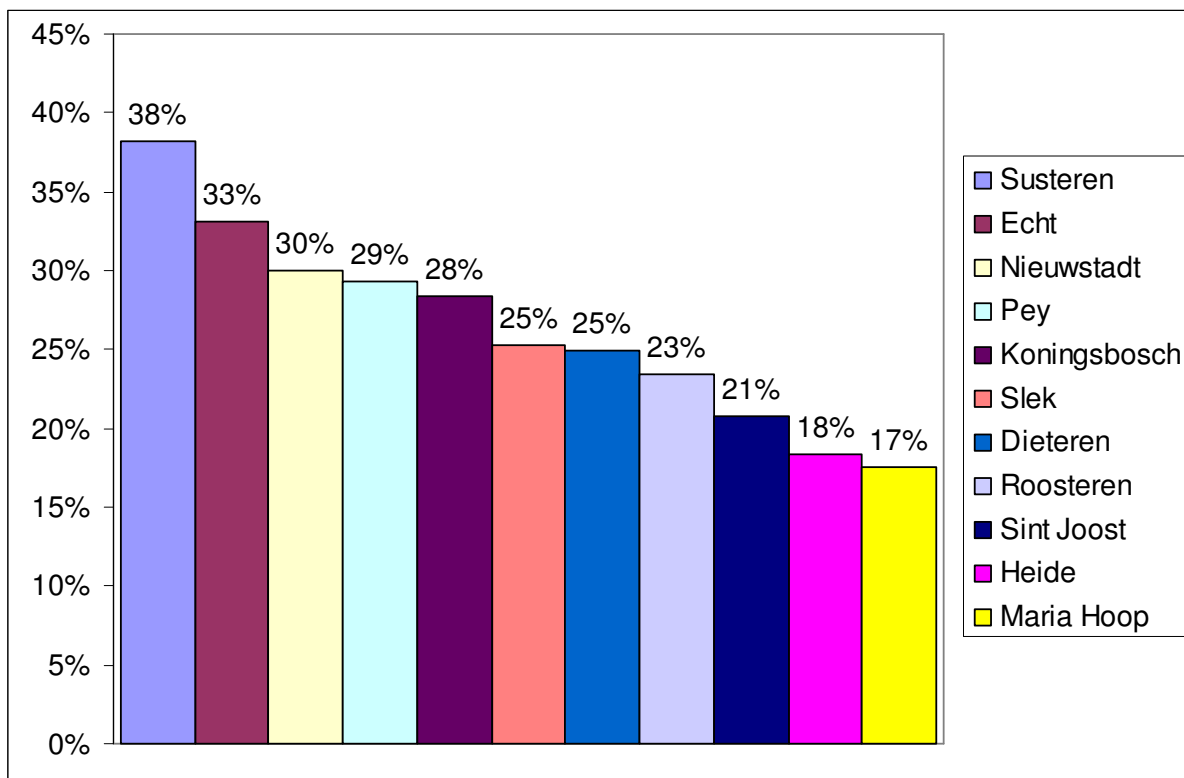
1

Echt is hoog i.v.m. zorgcentrum de Egthe, cijfer aantal woningen gecorrigeerd

Pey is hoog i.v.m. stichting Pepijn en Paulus, cijfer aantal woningen gecorrigeerd

Susteren is hoog i.v.m. zorgcentrum Vastrada, cijfer aantal woningen gecorrigeerd

In diverse woningen komen meerdere voorzieningen voor (dus niet 1/3 van alle woningen is bestaande Wmo-client)

2

**Aantal uitstaande Wmo-voorzieningen in procenten van het aantal huishoudens per kern
Cijfers per 1 januari 2007**

Eigen Bijdrage Systematiek

Uitgangspunten

- sterkste schouders
- anticumulatie met AWBZ
- berekening en inning door CAK
- beneden een kostprijs van € 750 geen eigen bijdrage
- nooit méér dan de kostprijs voorziening
- bijzondere bijstand onder voorwaarden mogelijk

Eigen Bijdrage Systematiek

Uitgangspunten

- 4 hoofdgroepen
  1. alleenstaand
  2. gehuwd/samenwonend
  3. jonger dan 65 jaar
  4. ouder dan 65 jaar
- sociaal minimum per hoofdgroep
- minimaal € 16,80 of € 24,20 per 4 weken (in 2008)
- + 15% van verschil verzamelinkomen minus sociaal minimum in betreffende categorie

OP WEG NAAR:

- meer algemene voorzieningen (poetsploeg, rolstoelpool, klussendienst)
- integrale afweging in individuele situatie
- 80% gemeentelijke indicatiestellingen
- primaat verhuizing i.r.t. aantal 0-tredenwoningen
- minimale doorlooptijden

Kwaliteitsborging:

De gemeente kan mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, aan wie een voorziening is verleend, vragen een enquête in te vullen over de tevredenheid over de verleende voorziening, met betrekking tot de voorziening zelf, service en bruikbaarheid.

Dit beleidsterrein "verlenen van voorzieningen" is nauw gelieerd aan het beleidsterrein "bevorderen deelname" prestatieveld 5. Voor het samenhangend beleid van beide beleidsterreinen met andere beleidsterreinen kan daarom korthedshalve worden verwezen naar het betreffende hoofdstuk.

11. Het verlenen van maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, bevorderen van verslavingsbeleid (pv 7 t/m 9).

In oktober 2006 is de preventienota 'Kiezen voor gezond leven' van het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport (VWS) verschenen. Schadelijk alcoholgebruik is een van de vijf speerpunten van deze nota.

Het kabinet wil het volgende bereiken:

- *Kinderen drinken later: het gebruik van alcohol bij jongeren onder de 16 jaar terugbrengen naar het niveau van 1992*
- *Relatief minder volwassen probleemdrinkers: minder volwassen probleemdrinkers: van 10,3 procent nu naar 7,5 procent in 2010.*

De WMO biedt kansen voor de sociale psychiatrie omdat het beleid gericht is op burgers die in de samenleving functioneren. Dat vraagt om hulpverleners die in de samenleving aanwezig (bereikbaar) en beschikbaar zijn om noden te signaleren en hulp meer wijkgericht aan te bieden. De groep die nu een gemarginaliseerd bestaan leidt, zoals dak- en thuislozen, asielzoekers/vluchtelingen en "stille zorgmijders", vragen niet om hulp, laat staan dat ze zich voldoende rekenschap geven van verzekeringen die afgesloten moeten worden om via de zorgverzekeringswet geholpen te worden.

Om deze doelen te kunnen bereiken zijn er drie actiepunten benoemd. Een daarvan is het ontwikkelen van **een handleiding Alcoholbeleid voor lokale beleidsmakers** (gemeenten) die het lokale gezondheidsbeleid voor alcohol nader gaan invullen en uitvoeren. De Voedsel en Warenautoriteit (VWA) heeft de opdracht gekregen deze handleiding te ontwikkelen in afstemming met alle relevante partners.

De handleiding heeft als doel het bieden van ondersteuning bij de vertaling van het speerpunt schadelijk alcoholgebruik uit de landelijke preventienota naar lokaal beleid en de uitvoering op lokaal niveau. De handleiding heeft een integraal karakter en is gebaseerd op de drie pijlers van een effectief alcoholbeleid namelijk: educatie en draagvlak (1), regelgeving (2) en handhaving (3).

Belangrijkste doelgroepen van de handleiding zijn lokale beleidsambtenaren volksgezondheid en veiligheid en de betreffende bestuurders van deze beleidsterreinen.

Op dit moment wordt er hard gewerkt aan de totstandkoming van de handleiding lokaal alcoholbeleid. Maar wij willen u hierbij informeren over de komst van de handleiding die tijdens het congres 'Jongeren onder invloed' op 8 en 9 november 2007 in Utrecht door de Minister is aangeboden aan de gemeenten. Vanaf 8 november 2007 hebben alle Nederlandse gemeenten 3 exemplaren van de handleiding ontvangen.

12. Kleine doelgroepen.

Artikel 3 lid 4 onderdeel f Wmo bepaalt dat het plan in ieder geval dient aan te geven op welke wijze de gemeenteraad en het college zich hebben vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

Onder kleine doelgroepen wordt verstaan: doelgroepen die relatief klein in aantal binnen een gemeente wonen en die specifieke behoeften kunnen hebben. Door het geringe aantal en soms ook de combinatie met een verminderde mogelijkheid om het eigen leven in eigen hand te nemen en te houden kan het voor deze groep lastiger zijn van zich te laten horen. Dit wil niet zeggen dat voor deze groep speciale voorzieningen gecreëerd moeten worden. Het is juist de bedoeling om ook voor die specifieke doelgroepen binnen de algemene voorzieningen tot oplossingen te komen.

Voorbeeldbeleid:

De gemeenteraad en het college vergewissen zich van de behoeften van kleine doelgroepen door:

- het organiseren van activiteiten met een sociaal -recreatief of sportief karakter voor specifieke kleine doelgroepen.

13. Verslag inspraakprocedure.

De Wet maatschappelijke ondersteuning is een participatiewet. Dit houdt in dat de inwoners en maatschappelijke organisaties nadrukkelijk dienen te worden betrokken bij de beleidsvoorbereiding van de belangrijke documenten die in het kader van de Wmo door de gemeente worden opgesteld.

In de gemeente Echt-Susteren is vanaf het eerste begin van het proces nauw samengewerkt met een enthousiast platform van zorgvragers en belangengroeperingen. Deze groep heeft steeds de beschikking gehad over dezelfde informatie als de gemeente, en is ook in raads- en commissiebijeenkomsten als volwaardig partner in de discussies betrokken.

De formele inspraakprocedure voor het voorliggende beleidsplan Wmo liep van 15 oktober tot 23 november 2007. De termijn is herhaalde malen gepubliceerd via de website en via officiële publicaties in 't Waekblaad. Gedurende deze termijn was het ontwerp van het plan via de

Ook zonder dat de Wmo dit voorschrijft, is inschakeling van de burger de aangewezen weg bij het formuleren van beleid over de participatie van die burger. Dit zal ook een continu interactief proces tussen de burgers en de beleidsbepalers dienen te zijn. De samenleving zit vol dynamiek, de aanpak van maatschappelijke vraagstukken zal dan ook dynamisch moeten zijn en blijven.

gemeentelijke website te downloaden. Tevens zijn exemplaren van het concept ter inzage gelegd in alle bibliotheekvestigingen en het gemeentehuis. Voor een extra reminder richting de belangrijke doelgroep "ouderen" zijn alle seniorenverenigingen en is de Stichting Seniorenraad Echt-Susteren in kennis gesteld van de inspraakprocedure, en is aan deze organisaties een exemplaar van het ontwerpplan verzonden.

Op advies en in samenwerking met het platform zijn er tevens informatie- en inspraakavonden georganiseerd. Deze vonden plaats op 15 en 18 oktober 2007, respectievelijk in de zorgcentra Vastrada en de Egthe. De aanwezige inwoners en organisaties zijn geïnformeerd en uitgenodigd hun visie op het plan te geven. De opkomst was beide avonden matig (in totaliteit 21 personen). Inhoudelijk kan worden gemeld dat de kaders van de nota door de aanwezigen unaniem werden onderschreven. De ideeën en aandachtspunten die zijn ingebracht zijn integraal verwerkt in het beleidsplan.

Veel opmerkingen hadden betrekking op het prestatieveld 6 (verlenen van individuele voorzieningen), en meer speciaal op de hulp bij het huishouden.

Er is één reactie via email ingediend. Het betreft een inspraakreactie van de Thuishulpcentrale Midden-Limburg, regionaal coördinatiepunt voor vrijwillige huishulp en mantelzorgondersteuning. Ook deze opmerkingen zijn verwerkt in het voorliggende plan.

Met betrekking tot de prestatievelden leefbaarheid en preventieve ondersteuning jeugd zijn er afzonderlijke inspraakbijeenkomsten gehouden met de dorpsraden, de schoolbesturen, de professionele welzijnsinstellingen en de jeugdverenigingen. Ook in deze bijeenkomsten is gebleken dat er een groot draagvlak aanwezig is voor de beleidskaders zoals deze in het beleidsplan zijn verwoord.

Grote tegenstellingen en meningsverschillen zijn er niet geconstateerd. Kleinere aanpassingen zijn in de definitieve versie van het plan verwerkt.

Met alle groeperingen is de afspraak gemaakt bij de verdere uitvoering en vormgeving van de beleidskaders contact te houden en samen te werken.

14. Format jaarprogramma's, samenvatting en prioritering.

Om de gemeenteraad, de belangengroeperingen en de burgers de gelegenheid te geven de controlefunctie goed uit te voeren is in dit hoofdstuk een samenvatting opgenomen van de belangrijkste concrete activiteiten in dit meerjarenplan Wmo.

Aandachtveld WMO	Globale Planning
1. Leefbaarheid en Sociale Cohesie	
Algemeen	
Dorpsweb	In uitvoering
Kern Koningsbosch	
Reconstructie Koestraat	2008
Reconstructie Molenstraat	2008
Dop Koningsbosch	2006 – 2015
○ Kloostercomplex	2009 - 2015
○ Multifunctioneel Gemeenschapshuis aan Koningsplein	2008-2009
○ Speeltuin	2008-2009
○ Tenniscomplex	2007
○ Toegang dorp via Kerkstraat en Prinsenbaan	2009 -2010
Kern St. Joost	
Ontwikkelen bedrijventerrein St. Joost	2006 - 2016
Ontwikkelen DOP	2007 - 2016
○ Woningbouw	
○ Onveilige Verkeerssituaties	
○ Sluipverkeer	
○ Gemeenschapshuis	
○ Situatie Voetbalvereniging	
Nieuwstadt	
Ontwikkeling DOP:	2008 -2014
○ Herontwikkeling sportcomplex Sijrp	
○ Herontwikkeling vrijkomende schoollocatie Gouverneur Houbenstraat/Schoolstraat	
○ Bedrijventerrein Op de Baan Woningbouwontwikkeling Witham	
○ Diverse verkeersaspecten	
○ Diverse woningbouwinitiatieven	

Aandachtveld WMO	Globale Planning
2. Preventieve Ondersteuning jeugd	
Voorzetting activiteiten jeugdbeleid 2004 -2007	In uitvoering
Invoering Elektronisch Kinddossier	2009
Centrum Jeugd en Gezin	2008 - 2009
Veiligheidshuis	2008-2009
Interactieve beleidsontwikkeling gericht op jeugd en jongeren	2007 - 2012
Nota Lokaal Geïntegreerd Jeugdbeleid 2008 - 2012	2008 vaststelling Raad
3. Informatie advies en cliëntenondersteuning	
Uitbouwen Wmo-loket	2007 - 2012
Inrichten wijksteunpunten	2008 -2012
Regierol en afstemming externe instanties	2007 -2012
Sociale Kaart	2008
4. Mantelzorgers en Vrijwilligers	
Voortzetting vrijwilligersbeleid	In uitvoering
Voortzetting subsidiebeleid verenigingsleven	In uitvoering
Handhaven infrastructuur professionele welzijnswerk	In uitvoering
Steunpunt mantelzorg	2008 - 2012
5. Bevorderen deelname	
Verbeteren toegankelijkheid woonomgeving	Integreren in Dop's , bestemmingsplannen, bouwbesluit.
Wijksteunpunten	2008 - 2012
6. Individuele verstrekkingen	
Verordening Wmo	2007-2012
Verstrekkingenboek	2007-2012
7. Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, bevorderen van verslavingsbeleid. (prestatievelden 7 t/m 9)	
Diverse beleidsfacetten zullen worden uitgewerkt in regionaal verband. De gemeente Venlo fungeert hierbij als centrumgemeente.	2007-2012

15. Jaarprogramma 2008.

Prestatieveld	aandachtspunten
1. Leefbaarheid en Sociale Cohesie	<ul style="list-style-type: none"> - Start bewustwordingsproces "Zorg voor elkaar" - Dop's Koningsbosch, Nieuwstadt en St. Joost. - Wijksteunpunten en uitbouw Dorpsweb. - WWZ –groepen (Susteren bestaand, Echt op te starten)
2. Preventieve Ondersteuning jeugd	<ul style="list-style-type: none"> - Optimaliseren ZAT-teams. - Afspraken schoolbesturen. - Maatschappelijke stages. - School en Maatschappelijke Ontwikkelingen. - Ketens in de jeugdzorg. - Project Kiezen voor kansen. - Voorbereiding Elektronisch Kinddossier. - Project Samen starten.
3. Informatie advies en cliëntenondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> - Zorginfoloketten bij wijksteunpunten - Cliëntondersteuning MEE/SWE - Ouderenadvisering - Armoedebestrijding - Sociale kaart
4. Mantelzorgers en Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> - Inventarisatie per kern - Vrijwilligerspool op niveau kernen - Vrijwillige mantelzorg / respijtzorgcentrale - Mantelzorgopvang in kader wijksteunpunten - Mantelzorgondersteuning in relatie Wmo – aanvragen Hulp bij het Huishouden.
5. Bevorderen deelname	<ul style="list-style-type: none"> - Toegankelijkheidsonderzoeken in kader Dop's - Toegankelijkheidsonderzoek Nieuwstadt. - assertief overleg Veolia / Regiotaxi
6. Individuele verstrekkingen	<ul style="list-style-type: none"> - intensiveren voorliggende welzijnsvoorzieningen - crisistelefoon (bekendheid) - controle uitvoering hulp bij het huishouden
7. Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, bevorderen van verslavingsbeleid. (prestatievelden 7 t/m 9)	<ul style="list-style-type: none"> - inventarisatie doelgroepen - opvang doelgroepen in regionaal verband

16. Lijst met afkortingen

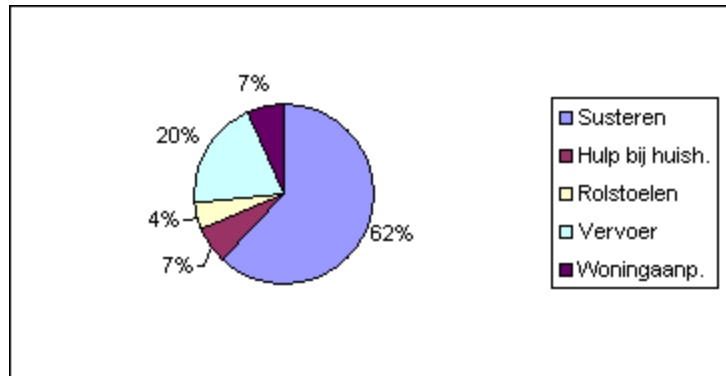
AMW	Algemeen maatschappelijk werk
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBL	Beroepsbegeleidende Leerweg
BC	Bisschoppelijk College
BIND	bewegen in nieuwe dimensies
BOS	Buurt, onderwijs & sport
CAD	Consultatiebureau voor alcohol en andere drugs
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DJ	Disc Jockey
DOP	Dorps Ontwikkelings Programma
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EKD	elektronisch kind dossier
Fte	fulltime-equivalent (werknemer/functie in volledig dienstverband)
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HAVO	Hoger Algemeen Vormend Onderwijs
MEE	organisatie voor cliëntondersteuning mensen met een beperking
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
PGB	Persoons Gebonden Budget
PV	Prestatieveld
RMO	gemeentelijke afdeling Ruimtelijke en Maatschappelijke Ontwikkeling
RZO	Regionaal Zorgvragers Overleg
SMV	Gemeentelijke afdeling Sociale en Maatschappelijke Voorzieningen
SWE	Welzijnsstichting Echt
VMBO	voorbereidend middelbaar beroeps-onderwijs
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSNS	Weer samen naar school
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWZ	Wonen, Welzijn, Zorg
ZAT	zorg advies team

17. Bijlagen

Uitstaande individuele voorzieningen per kern en per soort (1 januari 2007).

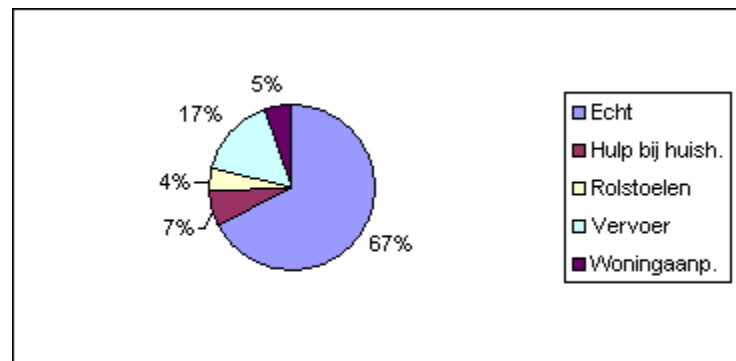
Susteren

Hulp bij huish.	197
Rolstoelen	129
Vervoer	588
Woningaanp.	196

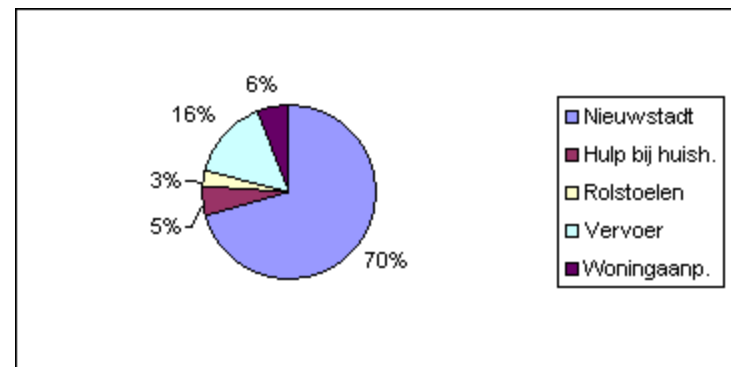
Echt

Hulp bij huish.	259
Rolstoelen	161
Vervoer	613
Woningaanp.	192

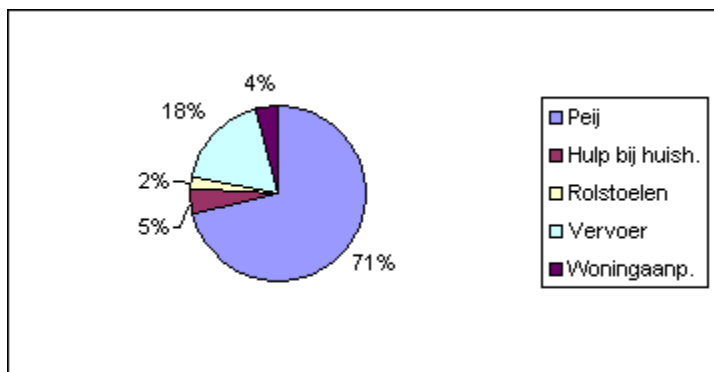
Nieuwstadt

Hulp bij huish.	79
Rolstoelen	45
Vervoer	224
Woningaanp.	84

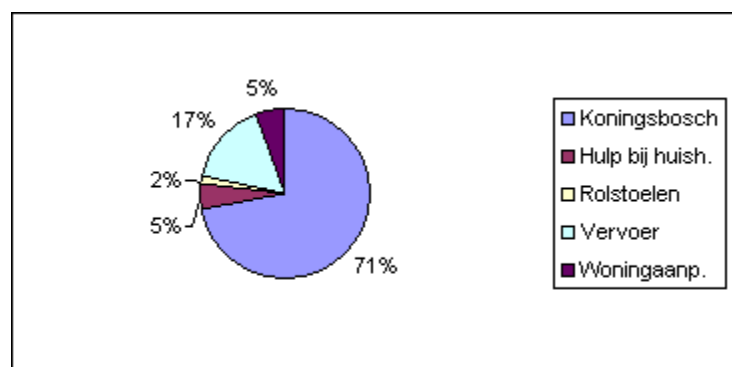

Pey

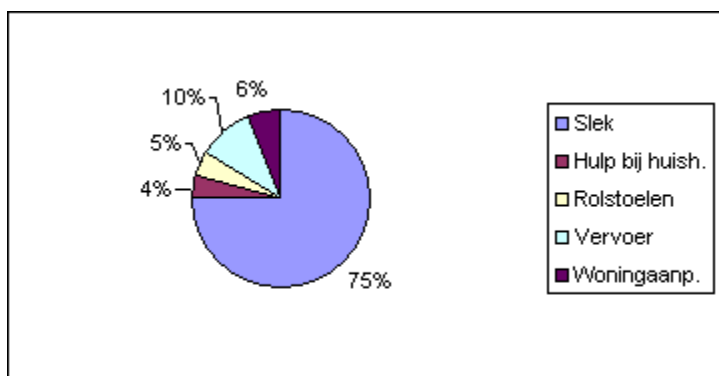
Hulp bij huish.	133
Rolstoelen	48
Vervoer	474
Woningaanp.	103

Koningsbosch

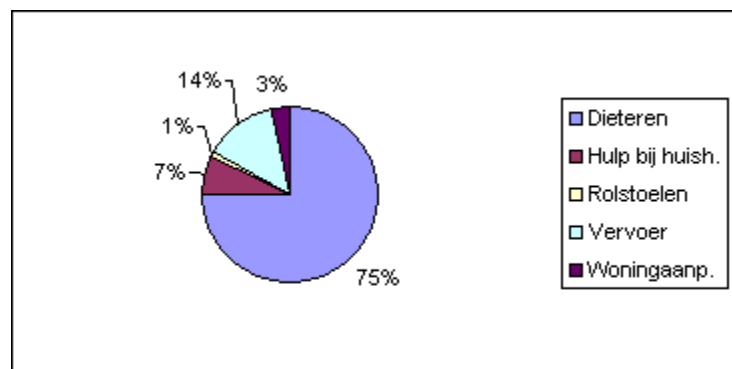
Hulp bij huish.	38
Rolstoelen	13
Vervoer	130
Woningaanp.	41

Slek

Hulp bij huish.	18
Rolstoelen	19
Vervoer	42
Woningaanp.	25

Dieteren

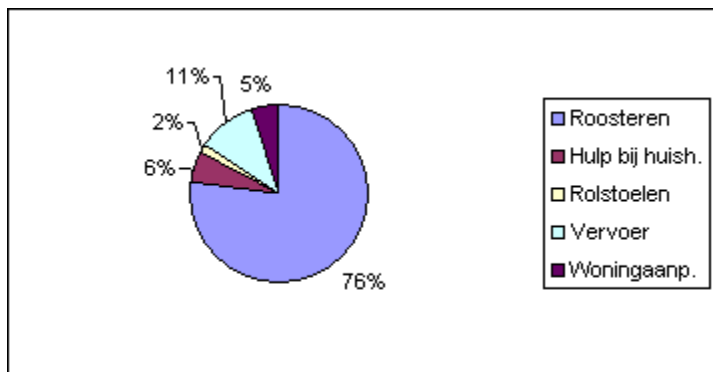
Hulp bij huish.	27
Rolstoelen	3
Vervoer	51
Woningaanp.	12

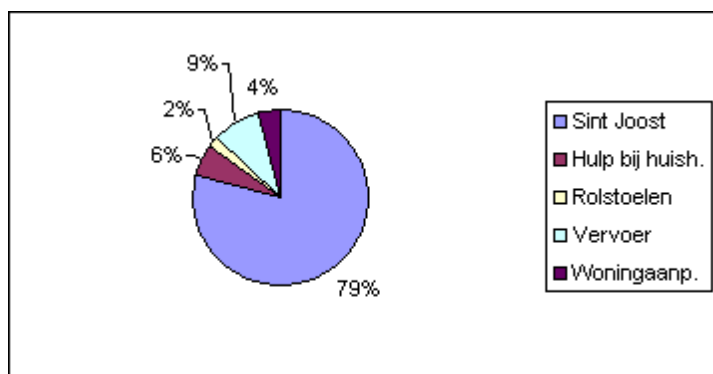

Roosteren

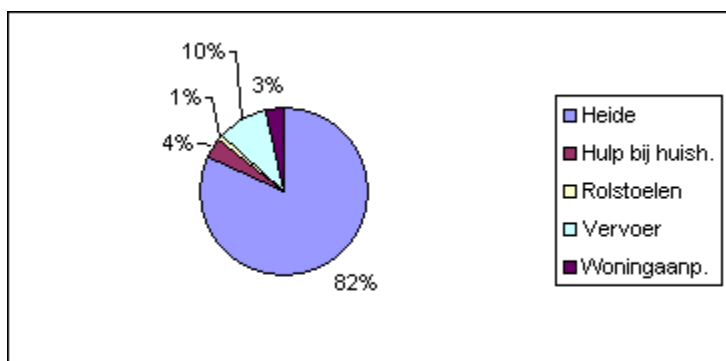
Hulp bij huish.	40
Rolstoelen	12
Vervoer	77
Woningaanp.	32

Sint Joost

Hulp bij huish.	35
Rolstoelen	12
Vervoer	55
Woningaanp.	23

Heide

Hulp bij huish.	19
Rolstoelen	6
Vervoer	50
Woningaanp.	16

Maria Hoop

Hulp bij huish.	23
Rolstoelen	9
Vervoer	55
Woningaanp.	15

